

Cena
1,20 eiro

Nr. 64
(11 595)

PROCESI

Līga ūberte, teātra zinātniece un kritiķe. „Māģi solis ir skaidrību pierādīt, ka vēsturi uz vietas var dabūt kārtīgu teātri, arī tad, ja tas ir amateurstēsts.”
4., 5. lpp.

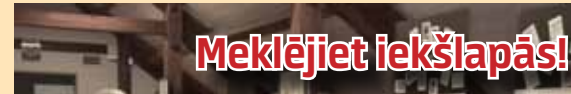

Novada muzejā līdz 6. septembrim izstāde dienotājos.
8. lpp.

MANTOJUMS
16. augustā 12.00 Edoles bērnu dārzā pirmizrāde Frīda Adamoviča lugai Valdemārs Edoļi un Artūra Bruno Strauca video objekta Priekšgājumi atkāšana.
6. lpp.

Augstskolas aprises jau taustāmas

Meklējiet iekšlapās!

Meža veltes mazāk pērk, vairāk lasa

Šovasar daudzi pavada laiku dabā, nevis cilvēku pūļos, tāpēc nav jābrīnās, ka meža veltes sev salasa paši. To izjūt gan tirgotāji, gan ogu un sēņu uzpircēji. „Sēņu daudzumu un kvalitāti ļoti ietekmē laikapstākļi. Jo lietaināk, jo skaistākas un vairāk,” komentē ogu un sēņu uzpirkšanas firmas *Ice Berry* pārstāvis Andris Zīverts.

DROŠI VAR NODOT

Firma *Ice Berry* gailenes un mellenes uzpērk arī Kuldīgā, Skrundā un Aizputē. A.Zīverts uzsver, ka lietus periodā jūlijā sēņu bijis vairāk un tās bijušas labākas. Sausumam sākoties, to ir maz un cilvēki nelabprāt dodoties lasīt. „Arī meža resursi tiek izsmelti – ļoti daudz sēņu un ogu vietu ir izzāģēts. Dažreiz nav pat atpazīstamas. Tās ataug tikai pēc vairākiem desmitiem gadu.” Grūtības sagādājot arī cilvēku neziņa par formalitātēm, salasīto nododot: „Prasām cilvēka datus, uzpirkšanas aktā ierakstām arī kilogramus un naudas summu. Vajadzīgs vārds, uzvārds, personas kods un paraksts. Cilvēki ar trūcīgā statusu baidās, ka tas var ietekmēt pabalstu. Bet tā nav.”

ARĪ PILSĒTNIKIEM MEŽĀ PATĪK

Tirgū sastaptā kuldīdzniece Inta Rekaša pati lasa mellenes, bet meita Inga un mazmeita Ilze – gailenes. Varot atrast arī bērzlapas, diemžēl daudzas jau pāraugušas un sausuma dēļ tārpainas. Esot arī pa baravikai. Sēnēm par sausu, taču ogas varot atrast: „Mellenēm vajag trīs stundas, lai salasītu desmit litru. Sēnes gan jāmeklē. Palīdzu meitai tirgot ķiplokus un pie reizes ogas un sēnes. Uzpircējiem nenesu, jo tik daudz salasīt nespēju.”

Vairāki tirgotāji atzīst, ka pircēju šogad maz. Pērn sēnes pārdotas daudz labāk. Inta turpina: „Daudzi uz mežu brauc paši, bet tie, kuri baidās no ērcēm, nāk uz tirgu. Lielākā cerība ir uz pilsētniekiem, bet arī viņiem patīk atpūsties, pastaigāt pa svaigo gaisu.” Viņa piebilst, ka ērcu mežā ir daudz.

Elisas Rudzītes teksts un foto

6. lpp.
Dzintra un Viktors
Filippovi kopā 50 gadu.

2. lpp. Kā skolas strādās
1. septembrī.

3. lpp. Kur šovasar ceļots
pa Latviju.

4. lpp. Covid-19
ierobežojumus nedaudz
mazina.

6. lpp. Padomi dārzā.

Aldis Šteinbergs
Dīķmalās kuļ labību.

➔ 5. lpp.

Otrdien, 18. augustā:

- Personība. Vija Astaševska.
- Ko darām internetā.
- Atbild Valsts prezidents.
- Māka peldēt – droši pie ūdeņiem.
- Kultūras dzīve atkal rosīga.

REDZĒJUMS

Patērēt, patērēt
un vēlreiz
patērētElisa
Rudzīte

Tikko Ministru kabinetā apstiprināts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavots noteikumu projekts, lai 2022. gada 1. februārī tiktu sāktā depozīta sistēma. Līdzīgi kā citās Eiropas valstīs varēsīm nodot tukšās plastmasas un stikla pudeles un skārdenes, lai pretī saņemtu naudu par iepakojumu. Ko tad tas īsti nozīmē?

„Daļu sabiedrības atgūstamie desmit centi par pudeli motivēs pacelt arī citu atstāto šmuci.”

Valsts viri prognozē, ka tas palielinās izlietotā iepakojuma pārstrādi un reģenerāciju. Iespēja atgūt naudu būšot gana liels motivators, lai iedzīvotāji aktīvi iesaistītos iepakojuma šķirošanā. Varam cerēt uz jaunām darba vietām. Mani šis fakts patiesi priecē, jo, dzīvojot ārzemēs, visu tukšo iepakojumu mazgāšana un šķirošana man bija tikpat parasta nodarbe kā iztīrīt zobus. Ticu, ka cilvēki pieradīs ātri. Domāju, ka tas novērsīs arī daudzu atkritumu mētāšanos grāvmalās un citur, jo daļu sabiedrības atgūstamie desmit centi par pudeli motivēs pacelt arī citu atstāto šmuci.

Atceros vienu lekciju par patērētāju domāšanu. Esam daļa no sistēmas, kas to vien cenšas panākt, lai mēs pirktu, izmestu un vēlreiz pirktu

dažādas mantas. Patērēt, patērēt un vēlreiz patērēt. Elektronika plīst arvien ātrāk, mode mainās gaismas ātrumā, turklāt no dažādiem kanāliem regulāri saņemam informāciju, ka esam neglīti, resni, nemoderni vai kā citādi mazāk vērtīgi, bet, ja iegādāsimies konkrēto preci, viss brīnumaini mainīsies. Tas tā nav bijis vienmēr. Atceros, kā bērnībā man drēbes tika pirktas izmēru par lielu, tad iešūtas, lai der, savukārt, kad pastiepos garāka, iešūtās vietas tika izārdītas. Pēc tam drēbes mantoja manas māsas. Visas nopirktās burciņas un citi trauki tika izmazgāti un lietoti daudzas reizes.

Un mēs neesam mainījuši savus ieradumus tāpat vien. Esam daļa no sistēmas, kas ir speciāli veidota. Jau pēc Otrā pasaules kara Amerikas mazumtirdzniecības analītiķis Viktors Lebovs paziņoja, ka ekonomikas uzplaukumu var nodrošināt, panākot, ka patērēšana kļūst par dzīvesveidu un pirkšana – par tādu rituālu, kurā sasniedzam garīgo apmierinātību un ceļam savu ego. Nu, paskatieties tagad uz amerikāņiem (un ne tikai) izpārdošanu laikā!

Patiesībā viss, ko radām, nekur nepazūd; zemes resursus mēs patērējam daudz ātrāk, nekā tie atjaunojas. Ja vispār atjaunojas.

Manuprāt, par to vajadzēja domāt krietni agrāk, nevis tagad, kad problēma jau tik liela, ka nezinām, kā to sasisto trauku salīmēt. Tomēr prieks, ka kaut kas iet uz priekšu.

TRĪS PAR VIENU

Vecāki, skolēni un pašas skolas grib saprast, kā no 1. septembra tiks organizētas mācības, ņemot vērā to, ka Covid-19 var atgriezties. Kādu paredzat skolas gada sākumu?

A, B UN C VARIANTS

1. Ilga Šuplinska, izglītības un zinātnes ministre:

– Ja epidemioloģiskā situācija būs līdzīga kā tagad, tad mācības no 1. septembra notiks klātienē visos izglītības līmeņos (A modelis). Iestādēs jāievēro drošības noteikumi: laikus jāsniedz informācija, jāievēro higiēna, jāuzrauga veselības stāvoklis un jādistančējas. Distancēšanās saistīta ar koplietošanas telpu piepildījumu un skolēnu plūsmu koordinēšanu, pēc iespējas izslēdzot to, ka tās pārklājas un skolēni drūzmējas. Šis aspekts atstās dibinātāja ziņā, jo katras skolas iespējas var atšķirties.

Meklējot modeļus darbam jaunajā mācību gadā, esam rosinājuši Veselības ministriju uztvert klasi kā noslēgtu personu grupu līdzīgi tam, kā šobrīd uztver darbinieku pieaugušajiem vai kā tiek organizēts darbs pirmsskolas iestādē. Savukārt pati iestāde lemj, kā klašu vai grupu pārklāšanos mazināt, īpaši kopīgajās telpās. Varianti var būt dažādi: noteikt atšķirīgu stundu laiku; ja ir iespēja un nepieciešamība, izmantot papildu telpas; vecākajās klasēs klātienē variēt ar attālināto procesu vai arī darbu organizēt mainās.

Ja distancēšanos nevar nodrošināt, skolai jāplāno B modelis.

Tas paredz, ka 1.–6. klase mācās klātienē, bet 7.–12. klasei mācības var tikt organizētas klātienē (40–60%) un attālināti.

C modelis paredz, ka mācības organizē tikai attālināti. To izmantos tad, ja skolā būs konstatēta inficēšanās vai saslimstība ar Covid-19 vai valstī būs noteikti pretepidēmijas pasākumi.

Pirmsskolas iestādēm un bērnu uzraudzības pakalpojumu vietām noteikumu projekts jaunus nosacījumus neizvirza – tās darbojas ierastajā kārtībā, ievērojot vispārēju piesardzību.

RAUGĀS GAIŠI UN MIERĪGI

2. Mārtiņš Burke-Burke vics, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktors:

– Mēģinām izziņāt rīcības variantus, kā skola var darboties. Viss ir procesā, tādēļ viena lēmuma vēl nav. Uz situāciju skatāties pozitīvi, atvērti, gaiši, mierīgi, smaidīgi un ar labām cerībām. Nemēģinām sevi dzīt izmisumā.

Spīdēsīm uz to, lai viss būtu profilaktiski, visu, ko vien var, dezinficēsim, lai bērni var nākt uz skolu. Nepieciešama vecāku līdzatbildība, lai darbs varētu noritēt normāli.

Mēs domājam tikai par ministrijas piedāvāto A variantu – citus pat negribam pieņemt. Iepriekš kovida laikā skolas strādāja attā-

lināti, bet bērnudārzi – ierastajā režīmā un neviens nesašlima. Viss atkarīgs no tā, cik paši rūpējamies par higiēnu. Orientējamies uz normālu darbu, domājam, kā mazināt lielākas skolēnu plūsmas. Telpas, kā vienmēr, varētu vēlēties lielākas, bet klašu mums pietiek, un tā arī strādāsīm.

SAREŽĢĪTI, BET GALĀ JĀTIEK

3. Brigita Freija, Kuldīgas Centra vidusskolas direktore:

– Rīcības plāns vēl tiks apspriests, bet jau skaidrs, ka pa kabinetiem skolēni nestaigās. Katrs dzīvosies pa savu klasi un pa māsājniecībām jeb, kā mēs sakām, saviem stāviem. Skolotāji uz stundām ies pie klases. Lai būtu mazāka kustība, organizēsīm blokstundas, kas ir divi vienādi priekšmeti pēc kārtas, un modeļstundas. Klašu telpu šādam modelim mums pietrūkst, tāpēc izmantosīm bibliotēku,

pasākumu zāli. Skolēnu plūsmu virzīsīm pa vienām kāpnēm uz augšu, pa otrām – uz leju.

Vēl nezinām, kā organizēsīm ēdināšanu. Jādomā arī par ģērbšanos aukstākā laikā. Mazo garderobi pirmajā stāvā izmantot nevarēs. Katrā stāvā būs vairāk nekā 150 skolēnu. Kur viņi ģērbšies, kur tiks apģērbi? Galva kūp! Jānodrošina pēc iespējas mazāka saskare ar citām virsmām. Bet datoriku bez datora nevar mācīt. Tas nozīmē, ka tehniskajiem darbiniekiem virsmas būs intensīvi jādezinficē. Vakar

izstaigājām skolu, izskatījām, kurās telpās vēl nepieciešami videoprojektori. Budžets ir tāds, kāds ir, bet, kas vajadzīgs, bez tā nevar. Diezgan problemātiski, bet mēģināsim tikt galā.

Tāpat vēl jautājums ir par to, ka no laukiem bērni atbrauc vienā autobusā un tad iet uz dažādām skolām. Tur mēs viņus izolējam pa stāviem un klasēm, bet atpakaļceļā viņi atkal satiekas ar citu skolu bērniem – autobusā, mūzikas, mākslas un sporta skolā.

Jolanta Hercenberga

FOTOKOMENTĀRS

Labi, labi, es zinu, ka pasakas ir pasakas, bet pie joda – kur ir mans princis?

Alberta Dintera teksts un foto

MANUPRĀT

Vīruss esot žurnālistu pauros

Vai un kā jūsu dzīvi mainījis Covid-19? Lai arī šobrīd esam atgriezušies gandrīz vai vecajās slīdēs, ir tādi ieradumi, kas, iespējams, paliks ilgi, un ir arī jauni. Biežāk un kārtīgāk mazgāt rokas, apzināti izvairīties no publiskām vietām, retāk iepirkties vai pat izmantot jaunu pakalpojumu – produktu piegādi. Kovids piespiedis apgūt jaunās digitālās prasmes un ieradītājus, ka daudzi gan biznesā, gan valsts un pašvaldību iestādēs tīri labi var darbu darīt mājās.

Savukārt bankas *Luminor* aptaujā (1000 respondentu

no 18 līdz 74 gadiem) nupat secināts, ka 34–35% atzinuši: ikdienā var dzīvot taupīgāk un aktīvāk būtu jāveido regulāri uzkrājumi. Tiesa, desmitā daļa pandēmijas laikā neesot guvusi nekādas atziņas. Un ko tur piebilst – sak', ka nav, ta' nav.

Toties ar šausmām var lasīt vienotru komentāru sociālajos tīklos. Kronis visam ir pāris komentāru *Kurzemnieka* feisbuka lapā pie ziņas par saslīmušajiem riteņbraucējiem. Citēju ar visu *pareizrakstību*. „Drīz jaunie „covidnieki” sāks birt kā āboli, jo, vienkārši, tāds ir scenārijs,” raksta kāda sie-

viete. Bet kāds vīrietis vaicā: „Tad jautājums kapec neviens nav slimis???” Nākamais atbild: „taapeč ka taads virus neeksistee, vienīgi zurnalistu uzkaršusos pauros!!” Un tas jau nekā, ka pēc pēdējām oficiālajām ziņām pasaulē miruši 746 652 pacienti... Bet tas, ka Latvijā esam zaudējuši 32 cilvēkus, ir gan vairāku apstākļu sakrītība, gan valdības ātrās un stingrās reakcijas, gan iedzīvotāju apzinīguma, gan veiksmes un citu faktoru plusojums.

Daiga Bitiniece

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnāliste: Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Elisa Rudzīte – 63350568, elisa.zalite@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Porīna – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais Kurzemnieks. Reģ. nr. 1400.

Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta.

Izdevējs SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalas” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2973.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Sabiedrība par psiholoģisko veselību jāizglīto

Marta Krivade, veselības ministres padomniece nozares politikas plānošanā

Eiropā gada laikā ceturtdaļa cilvēku cieš no psihiskās veselības traucējumiem. Tās var būt miega problēmas vai īslaicīga nomāktība, vai pat tādas saslimšanas kā depresija, anoreksija, bipolāri afektīvi traucējumi, vielu atkarība un citas. Psihiskās veselības sarežģījumi mazina cilvēka spēju sevi realizēt, veidot veselīgas attiecības ar ģimeni, draugiem, kopienu, piedzīvot profesionālu piepildījumu, ietekmē arī mūsu kopējo labklājību un ekonomiku. Tāpēc ir labi būt zinošam, lai tad, kad palīdzība būs nepieciešama pašam vai tuviniekam, mēs spētu pilnvērtīgi iesaistīties situācijas risināšanā.

Lai mazinātu aizspriedumus par psihisko veselību un stāstītu par biežākajiem sarežģījumiem, Veselības ministrija kampaņā Viss ir norm.a turpmāko gadu ik mēnesi piedāvā viena reāla cilvēka stāstu, kā viņš mācās ar savas psihiskās veselības grūtībām sadzīvot. Galvenais mērķis ir vairot izpratni par psihiskās veselības nozīmi un tās sarežģījumiem.

Ne vienmēr traucējumi izpaužas vienādi, tomēr visus gadījumus kaut kas vieno:

- simptomi jāatpazīst laikus un jāsaprot, kad paši vairs nespējam tos regulēt,
- jālūdz palīdzība līdzcīvēkiem un speciālistiem, kuriem uzticamies,
- jāapzinās, ka atveseļošanās prasa laiku un darbu ar sevi.

- Krīžu un konsultāciju centrs *Skalbes*: tālr. 67222922, 27722292.
- Pusaudžu resursu centrs *Liepājā*: tālr. 26623422.
- Ambulatorā palīdzība:
 - Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs: tālr. 67080147;
 - ambulatorais centrs *Veldre Rīgā*: tālr. 67819748;
 - ambulatorais centrs *Pārdaugava Rīgā*: tālr. 67715108;
 - Piejūras slimnīca *Liepājā*: tālr. 63423253.

Situācijas var būt dažādas – reizēm medikamenti nav vajadzīgi un pietiks ar atpūtu, dzīvesveida maiņu, terapiju. Reizēm simptomi ir spēcīgāki un zāles palīdz iegūt atsperšanās punktu, lai rastu spēku sākt darbu ar sevi, un dažreiz zāles ir ilgstošs atbalsta plecs. Tas viss ir normāli. Galvenais ir kopā ar labu speciālistu atrast sev piemērotāko palīdzību.

Psihiskā veselība ir joma, kurā valda daudz novecojušas informācijas, aizspriedumu un nepatīkamu pieņēmumu. Internets ir būtisks izziņas avots, taču vienmēr rūpīgi jāvērtē informācijas uzticamība. Labāk par tās patiesumu pārlicināties dažādos avotos, bet vislabāk ir runāt ar speciālistu.

Ja tuviniekam vai pazīstamam cilvēkam rodas psiholoģiski traucējumi, der atcerēties pāris svarīgu lietu.

- Uzklusi, netiesā un nespried pēc sevis! Ja vēlies palīdzēt, jāsaprot, ka psihiski sarežģījumi nav novēršami ar saņemšanu. Cilvēkam šādā stāvoklī spēka gluži vienkārši var pietrūkt. Viņu var vajāt uzmācīgas domas, vainas izjūta un citi traucēkļi, kurus pats nemaz nevar tā kontrolēt. Cilvēkam ar šādiem sarežģījumiem nav pieejami tie paši fiziskie un emocionālie resursi, kas mentāli stabilam cilvēkam, bet daļa no ārstniecības ir atbalsts un pieņemšana.
- Runā ar ģimenes ārstu!
- Meklē palīdzību!

Ineses Slūkas zīmējums

NUMURA CITĀTS

„Jūnija sākumā karantīna pilnā sparā, bet pēc sanitārā protokola teātri drīkstēja spēlēt. Pirmā, kur *Spēlmaņu nakts* žūrija aizbrauca skatīties dzīvo teātri, bija Daugavpils. Mani pārņēma šizofrēniska sajūta: vietu ierādītāji

maskās, numuriņa izsniegšana garderobē kā rituāls – meitene noliek numuriņu, atkāpjas, es nolieku jaku, atkāpjos. Puķu pasniegšana aktieriem šķita pilnīgi neprātīga – nevis dod rokās, bet noliek uz skatuves gluži kā bērēs,” atceras teātra kritiķe Līga Ulberte.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai un kā šogad jums ir izdevies ceļot?

Kristīne Asne, pārdevēja:

– Šogad īpaši nav iznācis. Esmu pabraukājusi tepat pa apkārtni. Biju *Liepājā*, *Kazdangā*, izgāju laipu taku ap *Bezdzībeņa ezeru Kabilē*. Maršrutus izvēlos internetā. Tur visu var atrast, un tad jau tikai jābrauc. Ir ieplānots vēl kāds brauciens, bet vēl nezinu, kur. Kur ceļš rādīs, tur braukšu. Nevieni ārzemju ceļojums nebija plānots.

Anta Puķīte, studente:

– Šogad ar to diezgan švaki. Pirmkārt, laika ir maz, otrkārt, bail, ņemot vērā situāciju, ko radījis vīrus. Protams, var jau paceļot pa Latviju. Ir doma iespēt aizbraukt uz Vidzemi. Konkrēts nekas nav ieplānots, bet pa ceļam jau izdomāsim. Pa Baltijas valstīm nav domāts braukt. Pricējās, ka nebija ieplānots nekas liels, ko drošības labad nāktos atcelt. Neko jaunu ceļojot neesmu atklājusi – neesmu liela ceļotāja.

Natalja un Dmitrijs Smirnovi:

– Tagad atpūšamies *Kuldīgā*. Bijām aizbraukuši uz Rūmeni, uz *Meždzirnām*. Šogad neko jaunu šajā pusē neesam atklājuši, jo iepriekšējā gadā te jau pabijām. Atgriezties mudināja abi bērni. Tagad bērni *Meždzirnās* darbojas ar cālīšiem, vistām. Vīrusa dēļ nevienu ceļojumu nenācās atcelt, jo gaidām trešo bērniņu. Nākamais brauciens ieplānots uz *Saulkrastiem*. Noīrēsim apartamentus pie jūras un četras dienas padzīvosimies. Tāds mazais atvaļinājums sanāks. Pēc tam atpakaļ uz Rīgu. Latvijā ir daudz vietu, ko apskatīt.

Agnese Ungerte, klientu apkalpošanas speciāliste:

– Šovasar ceļoju pa Latviju. Ar bērniņu braucam uz mini zooloģiskajiem dārziem. Bijām *Kalvenes zoodārzā*, bet man labāk patika *Liepājas apkārtnē esošie minizoo*. Meitai patika barot un glaudīt dzīvnieciņus. Vēlamies apskatīt *murkšķus tepat Alsungā*. Ar meitu bijām uz jūru, pasauļojāmies, lasījām *krūmmellenes*. Pārsvārā apbraukājam novadu. *Kaimiņvalstis* neesmu ieplānojuši apmeklēt.

Līga Bērziņa, farmaceite:

– Daudz braucam uz jūru, paciešamies pie draugiem. Iecienītākā *pludmale ir Jūrkalnē*. Šovasar neko īpašu neesam apmeklējuši. Tā kā man ir divi mazi bērni, nekas liels nebija ieplānots, līdz ar to *Covid-19* mūsu ģimenes plānos neko neizjauca. No pagājušā gada atmiņā palicis brauciens uz *Avārijas brigādes* parku *Vidzemē*, *Lēdmanes pagastā*. *Sestdien* brauksim uz ozolu biotopu *Kabilē*.

Anastasija Gailīte, kuldīdzniece:

– Ar māsu bijām ieplānojušas ceļojumu uz *Griekiju*. *Gribējām* braukt *jūlijā* vai *augustā*, bet nesanāca. Labi, ka nebijām samaksājušas, tāpēc braucienam atcelt nebija problēmu. *Mammai* gan negāja tik viegli, kad atcēlās viņas *Gruzijas brauciens*. Bet, cerams, nākamgad tas īstenošies. *Latvijā* esmu bijusi pārsvārā uz jūru. Braucu uz *Jūrkalni*, jo tur var līdzīgi ņemt dzīvniekus. *Nekur tālāk* nav sanācis būt, jo daudz jāstrādā. Man nav bail plānot braucienus – vienkārši ir liels laika trūkums.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola), Elisas Rudzītes foto

MUMS ZVANA

Putekļi vai baterijas

„Lai arī sadūmojuma nav, dūmu detektors mēdz gaudot pats no sevis. Tas notiek gan naktī, gan dienā. Ko darīt?”
vaicā kuldīdznieks Edgars.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) drošības eksperte *Natālija Sokolova* iesaka jau pērkot vispirms pievērst uzmanību baterijai. *Nosēdusies* baterija var būt viens no patvaļīgas dūmu detektora ieslēgšanās iemesliem. Tā var būt dažāda – lētākiem modeļiem ir parastā *pirkstinbaterija* vai t.s. *krona*. Tās kalpošanas laiks ir līdz gadam, un jāreķinās, ka pēc tam jāmaina. Ja izvēlēts detektors ar *litija* bateriju, tas būs dārgāks, toties kalpos no pieciem līdz 12 gadiem. Otrs iemesls, kādēļ detektors var ieslēgties: *fotoelektroniskajā ierīcē*, kam jāfiltrē dūmu daļiņas,

iekļuvuši putekļi. Detektoru var apklusināt, to noņemot un atvienojot bateriju. Ieliekot atkal, tam vajadzētu klusēt. Traucējoša var būt arī spoži sarkana zibsnījoša gaisma no detektora. *VUGD* pārstāve skaidro, ka šī *lampiņa* ir indikators, kas parāda, ka ierīce strādā. *Mirgošanai* parasti var būt 30 sekunžu intervāls. Testa lampiņu izslēgt nav iespējams, bet, ja tā traucē gulēt, var mēģināt aizlīmēt. Svarīgi atcerēties, ka aizlīmēt drīkst tikai lampiņu, nevis ejas, caur kurām tiek filtrēts gaiss un uztvertas dūmu daļiņas. *VUGD* darbiniece skaidro, ka dūmu detektorus droši var iegādāties *pārtikas lielveikalos*, specializētajos vai būvniecības veikalos. Galvenais, kam jāpievērš uzmanība: lai būtu marķējums *CE*.

Inguna Spulieniece

PABĒDA

NEVAR NOPIRKT EMALJĒTUS TRAUKUS. Kāda kundze no *Kuldīgas* ir neapmierināta, ka visā pilsētā nevar atrast veikalu, kurā nopirkt emaljētus katliņus un bļodas. „Man būtu jāieliek sēnes, gurķi. Ar riteni izbraukāju visu *Kuldīgu* – nekā! *Novada centrs*, bet nevar nopirkt tādas lietas! Kad bija veikals *Vejmars*, tur vismaz varēja dabūt. Tagad braukšu uz *Ventspili* un savu naudu tērēšu tur,” viņa dusmojas un tirgotājiem iesaka padomāt par dažādām iedzīvotāju vajadzībām.

Covid-19 ierobežojumus nedaudz mazina

Tā kā Latvijā inficēto skaita pieaugums ir būtiski mazāks nekā pārējā Eiropas Savienībā, Ministru kabinets pēc epidemiologu ieteikumiem nolēmis no pirmdienas, 17. augusta, atsevišķas prasības koronavīrusa ierobežošanai nedaudz samazināt. Izmaiņas skars organizētos pasākumus un sabiedrisko ēdināšanu.

Telpās varēs pulcēties līdz 1000 cilvēkiem pašreizējo 500 vietā. Apmeklētāju skaits vairs nebūs atkarīgs no telpu izmēra. Pasākumu organizatoriem un pakalpojumu sniedzējiem jāizstrādā Covid-19 izplatības ierobežošanas plāns. Pasākumiem ārpus telpām spēkā saglabāsies norma par 3000 cilvēkiem.

Samazināta minimālā platība katram apmeklētājam, arī ēdināšanas vietās. Tie būs 3 m² pašreizējo 4 m² vietā. Bet pasākuma vietā cilvēku skaits nedrīkst pārsniegt 50% no telpas ietilpības.

Izņēmums par telpu ietilpību un distancēšanos attieksies uz tiem kultūras pasākumiem, kuros cilvēki sēž fiksētās, personalizētās sēdvietās: koncertiem, teātri, kino u.tml. Starp sēdvietām jāievēro metra distance. Pasākumos ar lielu apmeklētāju skaitu būs jānodrošina, lai grupas līdz 300 cilvēkiem nepārkārtos, piemēram, jāizmanto vairākas ieejas un izejas un sēdvietas jāorganizē sektoros. Ēdināšanas telpās pie viena galda drīkstēs atrasties astoņi cilvēki, savukārt laukā skaits pie galda vairs netiks ierobežots. Starp galdiņiem joprojām jāievēro divu metru distance gan telpās, gan ārā.

Kultūras, sporta, reliģiskās iestādes un sabiedriskās ēdināšanas vietas atkal drīkstēs strādāt ilgāk – līdz 2.00 naktī. Taču naktsklubu un diskotēku darba laika ierobežojums līdz 24.00 saglabāsies.

Eiropā pēdējās nedēļās saslimstība ar Covid-19 augusi par 19%, bet Latvijā vismaz trešdaļa gadījumu saistīta ar atrašanos ārvalstīs. Līdz ar to jāizvērtē ārzemju brauciena nepieciešamība, ņemot vērā gan infekcijas izplatību mērķa valstī, gan inficēšanās risku, gan to, ka pēc atgriešanās Latvijā var būt jāievēro divu nedēļu pašizolācija.

Daiga Bitīniece

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Zog datorus, laivu un instrumentus, uz ielas divi cietušie

Stāsta Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes pārstāve Daiga Valdmane.

No 6. līdz 12. augustam Kuldīgas iecirknī sākti kriminālprocesi par zādībām, ceļa satiksmes negadījumiem, kuros cietuši cilvēki un auto, un par braukšanu ar divriteni stiprā reibumā.

Kādam kemperim uzlauzta durvju slēdzene un nozagti divi portatīvie datori un nauda. Savukārt no kādas garāžas, uzlauzot piekaramo atslēgu, nozagti elektroinstrumenti. Šajā gadījumā mantas izdevies atgūt, jo aizdomās turētais noskaidrots. Kriminālprocess sāks arī par gadījumu Skrundā, kur 8. augustā pie Ventas nozagta pieslēgta laiva.

Kāda ģimenes konflikta laikā Kuldīgā pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu. Sākti divi administratīvie procesi par velosipēda vadīšanu reibumā: 8. augustā neilgi pēc pusnakts Kuldīgā, Piltenes ielā, vīrietis brauca 2,27 promiļu reibumā un bez velosipēda vadītāja apliecības, bet 10. augustā Vārmē vīrietis brauca 2,77 promiļu reibumā.

11. augustā ap 22.00 Vārmē uz ceļa Kuldīga–Saldus apturēta automašīna Audi, kurai bija neatbilstošas numura zīmes – priekšā un aizmugurē atšķirīgi numuri. Autovadītājs pie stūres sēdies 2,4 promiļu reibumā, turklāt viņam nav vadītāja apliecības. Sākts kriminālprocess.

Satiksmes negadījumos cietuši divi cilvēki. 8. augustā ap 19.30 Kuldīgā, Sūru un Mucenieku ielas krustojumā, velosipēdiste uzbrauca automašīnas piekabei, guva traumas un tika nogādāta slimnīcā. Sākts administratīvais process. 11. augustā 19.35 Kuldīgā, Mucenieku ielā, sadūrās transportlīdzeklis Aixam un motocikls Honda. Negadījumā cieta motocikla vadītājs. Sākts kriminālprocess.

Jolanta Hercenberga

Sevi iepazīst grūtībās

Jūlijā piecas jaunietes, tostarp šo rindu autore, un viņu vadītāja no Kandavas jaunatnes iniciatīvu centra Nagla devās izaugsmes programmas Award zelta un sudraba līmeņa laivu braucienā pa Ventu.

Ieteikumi laivotājiem

- Ieteicams sākt no rīta, kad saule vēl nekarsē.
- Noteikti paņemt laivā līdzī dzeramo ūdeni, jo karstā saule uz ūdens ir jūtama.
- Nekādā gadījumā neaizmirst galvassegu!
- Pa rokai jābūt uzkodām, lai enerģija visu ceļu būtu vienā līmenī.

Izaugsmes programmas Award dalībnieces otrās laivošanas dienas vakarā Ventā pie Skrundas.

Programma Award, kuras pirmās sākmēklējami Lielbritānijā, karaliskajā ģimenē, veicina jauniešu izaugsmi, mērķtiecību un prasmi plānot laiku. Katrā līmenī – bronzas, sudraba, zelta – jādodas piedzīvojumu ceļojumā. Zelta līmenī tas ilgst četras dienas un trīs naktis.

Šīgada ceļojumā meitenēm pašām bija jāsarūpē un jāgatavo ēdiens uz tūristu plūtiņas, naktis jāpavada telī un, protams, līdz katras dienas galamērķim jānonāk laivojot. Četrās dienās viņas pa Ventu pieveica maršrutu no Nīgrandes līdz pat Kuldīgai, kopā

nolaivojot ap 80 kilometriem. Ceļā izaicinājumu netrūka: sekas vietas, lieli akmeņi, kas tā vien gaidīja, lai kādu laivu apgāztu, nelielas krāces, straumes neesamība, aukstas nakts, karsta saule. Bet ceļotājas nepadevās un izturēja līdz galam.

Tā bija vērtīga iespēja dabu ieraudzīt no cita skata punkta – cilvēka neskartu – un lūkoties upes nezināmajos dziļumos. Bonuss bija izaicinājums sev, mērķu apzināšanās un sevis iepazīšana. Nevienam jau nav teicis, ka laivot ir viegli. To dzirdēja arī meitenes, kad, plānojot maršrutu,

par to apjautājās pieredzējušiem laivotājiem. Visi par šo maršrutu izteicās kritiski – tas esot grūts, četrām dienām par garu, bīstams. Izskanēja brīdinājumi par lielo straumi. Bet meitenēm pašām tā it nemaz nelikās. Brauciena laikā izveidoti ieteikumi jauniešiem, dodoties laivot.

Līdz oktobra beigām meitenēm jāpaspēj sasniegt savus mērķus brīvprātīgajā darbā, jaunās prasmēs un fiziskajā izaicinājumā, lai jau novembrī godam saņemtu atbalvojumu.

Montas Bērziņas teksts un foto (Jauno žurnālistu skola)

Visi tik jauki cilvēki!

„Ieguvām draugus, daudz jauna uzzinājām un jautri pavadījām laiku,” tā dalībnieki sacīja par nometni Uzplauksti vasarai, ko rīkoja Latvijas SOS bērnu ciematu asociācijas Kurzemes ārpussēdīmes atbalsta centrs AIRI vecākiem.

Īvandes muižā satikās 25 Ventspils, Talsu, Kuldīgas, Kandavas un Saldus novada audžuģimenēs dzīvojošie bērni no 11 līdz 17 gadiem. Centra vadītāja Inga Kozlova stāsta, ka vasaras nometnes tiek rīkotas ik gadu, šoreiz mērķis bijis atpūsties, būt sabiedrībā un izklaidēties ar draugiem, jo pandēmijas dēļ tas ilgi liegts.

Bērni iepazīna Zemessardzes,

Valsts policijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbu, viesojās Kurzemes Radio, sportoja kopā ar šķēpmetēju Madaru Palameiku un piepūšamajās atrakcijās sacentās jautrajā stafetē. Kultūras dienā ansambļa Triānas parks dziedātāja Agnese Rakovska vadīja darbnīcu, kurā bērni varēja radīt savu dziesmu. Vēl viņi spēlēja teātri, skatījās kino, dejojā diskotēkā, izklaidējās putu ballītē utt. Danielam Smiļģim no Saldus vislabāk patikusi ar zemessargiem pavadītā diena. Viņu interesējuši ieroči, paticis orientēties pārgājiena laikā. Laurai Lampai no Kuldīgas prieku sagādājusi iespēja būt ar vien-

audžiem. Paticis, ka jauniešu starpā valdījusi jautrība un pozitīvisms. Arī viņai Zemessardzes iepazīšana šķitusi visinteresantākā. Savukārt Alvīnei Martai Freibergai no Dundagas būšana šeit esot iemācījusi sevi nenoniecīnāt un kļūt pašapzinīgākai: „Esmu cilvēks, kuram grūti iejusties jaunā vidē, bet šeit tā nebija. Te izjutu, ka visi pieņem, saprot, nenosoda.” Anna Grinkeviča no Vārmes esot daudz ko iemācījusies, viņai īpaši patikusi tikšanās ar dziedātāju A.Rakovsku. „Uzzināju, kā top dziesma, kā pareizi to rakstīt. Arī citās dienās aktivitātes bija labas, un galvenais, ka šeit visi ir tik forši cilvēki!” uzskata Anna.

Atbalsta centra AIRI vecākiem nometnē Īvandē putu ballītē jautrība sīta augstu vilni.

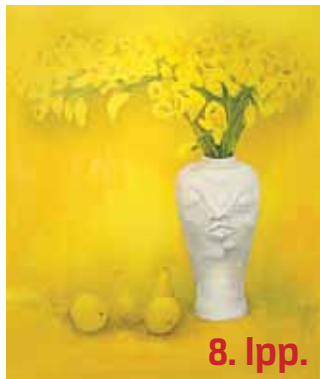
Jolantas Hercenbergas teksts un foto

PROCESI

Līga Ulberte, teātra zinātniece un kritiķe: „Milzīgs solis ir skatītāju pieradināt, ka viņš arī uz vietas var dabūt kārtīgu teātri, arī tad, ja tas ir amatiereteātris.”

4., 5. lpp.

8. lpp.

Novada muzejā līdz 6. septembrim izstāde *Gleznotājas*.

MANTOJUMS

16. augustā 12.00 Ēdoles Dzirnavu dārzā pirmizrāde Friča Adamoviča lugai *Valdemārs Ēdolē* un Artūra Bruno Štrausa vides objekta *Pretī gaismai* atklāšana.

6. lpp.

Augstskolas aprises jau taustāmas

Studiju programma gandrīz uzrakstīta, pēdējais laiks salikt visus uzsvāra punktiņus – tā var teikt par Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) topošās Kuldīgas filiāles programmu *Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas*. Divas dienas šeit strādāja partneri no Latvijas un Igaunijas, somi pievienojās videokonferencē.

Ilze Supe, Inga Gleizdāne, Tanelis Karps un Ilze Kundziņa gaida Lapzemes Universitātes pieslēgšanos interneta platformā Zoom, jo somu kolēģi Covid-19 dēļ uz Latviju atlidot nevarēja.

Projekta vadītāja Ilze Supe stāsta, ka programma ir gandrīz gatava, lai to iesniegtu akreditācijai Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrā. „Dažas pārrunājamās lietas ir nianšu līmenī: uzņemšana vienu vai divus mēnešus, eksāmenu pārlikšanas kārtība, citi aspekti. Ir arī daži būtiski jautājumi, pie kuriem jāatgriežas, piemēram, studiju programmas budžets. Partneru valstīs ir atšķirīga augstākās izglītības politika un finansēšana. Skandināvijā vismaz Eiropas studentiem mācības tiek nodrošinātas bez maksas, bet Latvijā ir atļautas maksas programmas. Kā šos divus mehānismus salikt kopā, jādiskutē. Ja mūsu programma ir maksas, tad

par to semestri, ko nodrošina somu partneri, iespējams, nedrīkstam samaksu prasīt – jāmeklē cits finansējums. Domāju, ka līdz augusta beigām visu būsim atrisinājuši, jo mērķis ir vēlākais oktobrī programmu iesniegt licencēšanai Latvijā. Ja to paspējam, tad februārī, martā ir cerība paspēt pieteikties Eiropas Savienības mūžizglītības projektu konkursā *Erasmus Mundus*. Tas ļautu pretendēt uz finansējumu programmas piecu gadu darbībai. Tas būtu ļoti liels atvieglojums, jo jautājums, kas un cik maksās, nebūtu aktuāls,” atzina I.Supe.

Darba grupā LMA pārstāv profesore Ilze Kundziņa, kas

drīzumā Kuldīgā vadīs pakalpojumu dizaina vasaras skolu. Ieradušies arī Stokholmas Ekonomikas augstskolas Rīgā mācību spēki Inga Gleizdāne un Viesturs Sosārs. Igaunijas Mākslas akadēmiju pārstāv Tanelis Karps.

I.Kundziņa priecājas, ka vecās slimnīcas korpuss Kalpa-ka ielā, kurā studijas notiks, tiek atjaunots: „Tas, ka varam redzēt ko taustāmu, nevis virtuāli skatīties uz maketu, mūs motivē. Tādēļ šķiet, ka esam atsākuši strādāt ar otro elpu.”

Inguna Spuleniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Sarunāties var arī cilvēki ar pretējiem uzskatiem

„Vakar peldēju upē, izbaudīju pilnīgu mieru un labsajūtu. Šodien vēl jūtu sevi vakardienas emocijas,” tā pēc otrās *Demokrātijas kafējnīcas* Kuldīgā izteicās pērnā gada sarunu vadītāja, bet šogad vienkārši viesņa, Saeimas deputāte Inese Voika (*Attīstībai/Par!*).

Demokrātijas kafējnīca ir kuldīdznieku, filozofu Maijas un Ģirta Jankovsku lolojums, kas tapis sadarbībā ar Kurzemes NVO centru, pašvaldību un Sabiedrības integrācijas fondu. Tā sauktās Baltās mājas dārzā Kaļķu ielā kā moderatori tiek pieaicināti cilvēki no kultūras un politiskās vides, bet pie galdiņa pēc nejausības principa satiekas ļaudis ar visdažādākajiem uzskatiem, kuri pārrunā piedāvātās tēmas. Katrā grupiņā rit sarunas par citu tēmu, un tās notiek vienlaikus, bet visi kopā vienu neapspriež. Sarunu vadītāji pēc laika pāriet pie cita galdiņa. Piemēram, rakstnieks Svens Kuzmins aicināja izteikties par apolitiskumu no dažādiem skatpunktiem, kā arī formulēt, kas kuram ir laime. Eiropas Parlamenta deputāte, bijusī kultūras ministre Dace Melbārde mudināja paust viedokli, kāpēc Latvijas pilsētām, ieskaitot Kuldīgu, vajadzētu pieteikties, lai 2027. gadā kļūtu par Eiropas kultūras galvaspilsētu. Tika spriests, kāds labums

Pie viena no septiņiem *Demokrātijas kafējnīcas* galdiņiem sarunu vada dzejnieks Guntars Godiņš.

būtu vietējai kopienai, kāds – visai valstij. Otra viņas rosinātā tēma bija teātris – dzīvē, politikā un uz skatuves. Savukārt juriste Evita Goša ieteica runāt par ēnu ekonomiku.

M.Jankovska atzina, ka šajā reizē apmeklētāju bijis mazāk, nekā cerēts: „Vai tas ir karstums, Covid-19 vai pusmaratons, kas ietekmēja skaitu, grūti pateikt. Bija nedaudz bail šogad īpaši aicināt. Tā ir katra paša atbildība, vai tagad apmeklēt pasākumus. Tomēr atmosfēra bija burvīga, un *Demokrātijas kafējnīcu* noteikti rīkosim vēl, uzklaustot komentārus par to, ko varētu pamainīt. Idejas mums ir varenas.”

Šgada *Demokrātijas kafējnīcā* sarunas vadīja:

- Eiropas Parlamenta deputāte Dace Melbārde (Nacionālā apvienība),
- veselības ministre Ilze Viņķele (*Attīstībai/Par!*),
- dzejnieks un tulkotājs Guntars Godiņš,
- juriste Evita Goša,
- māksliniece Sandra Krastiņa,
- rakstnieks, publicists, aktieris Svens Kuzmins,
- kustības *#Paliemājās* pārstāve Inese Vaivare.

Rakstnieks Svens Kuzmins (pa labi) apskata tēmas, par kādām būtu gatavi runāt *Demokrātijas kafējnīcas* dalībnieki. Tās viņam piedāvā viens no sarunu rīkotājiem, filozofs Ģirts Jankovskis.

Jautāta, kādēļ izraudzīta šāda sarunu forma, M.Jankovska skaidro: „Mēs ticam, ka normāla demokrātija bez sarunu kultūras pastāvēt nevar. Daudziem šķiet, ka tiem, kuri sēž kaut kur augšā, beidzot vajadzētu sākt darīt pareizi, tad viss būtu kārtībā. Bet nav skaidras atbildes, kā ir pareizi, – viedokļi ir gana atšķirīgi. Cik iznāca parunāt ar moderatoriem, *Demokrātijas kafējnīcā* bijusi pārsteidzoša viedokļu dažādība, bet saruna starp cilvēkiem ar pretējiem uzskatiem notikusi normāli un cieņpilni. Mums, rīkotājiem, noteikti jāpadomā, kā mazināt aizspriedumus, ka pie galdiņiem jāizskan ļoti gudriem viedokļiem. Vērtīgs ir jebkurš, un nevienam negribam apklusināt tikai tāpēc, ka viņš nejūtas gana gudrs. Visi – arī politiķi, dzejnieki, mākslinieki – esam cilvēki.”

Inguna Spulenece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Fokuss uz literatūru

Dzeja, proza un publicistika par mīlestību šajā nedēļā top Padures muižā, kur notiek interneta kultūras žurnāla *Satori* radošā bezmaksas nometne pieaugušajiem, kuri ar spalvas mākslu jau ir vai tikai vēlas būt uz tu.

Rakstnieks un teātra režisors Svens Kuzmins nometnē vada prozas meistarklasi, dzejniece un gleznotāja Anna Auziņa – dzejas un atdzejošanas darbnīcu, bet rakstnieks, psihoterapeits Nils Sakss Konstantinovs – publicistikas meistarklasi. Ap 30 dalībnieku no Latvijas visu nedēļu strādā vienā no trim darbnīcām, radot literāru darbu.

Satori galvenais redaktors Henriks Eliass Zēgners stāsta: ir vēlme radošiem cilvēkiem dot iespēju būt līdzīgi domājošo vidū, lai viens no otra smeltos iedvesmu. Tas notiek jau astoto gadu. Par tradīciju kļuvis tas, ka nometnēs labākos tapušos darbus izdod drukātā formā. Šogad tas būs grāmatžurnāls *Mīlestība*. „Tā rakstīšana ir formālais nometnes mērķa ietvars, bet noteikti nav vienīgais,” skaidro H.E.Zēgners. „Ne mazāk svarīgi dažāda veida un pieredzes līmeņa autoriem ir konsultēties, dalīties pieredzē un runāt par literatūru un aktualitātēm tajā. Šī ir tāda kā komūnas

16. augustā 15.00 Padures muižā būs nometnē tapušo darbu lasījumi.

Nila Saksa Konstantinova (vidū) publicistikas meistarklases dalībnieki meklē rakursu, kā uzrakstīt par mīlestību kā spilgtu aktualitāti, lai tā nepazustu ziņu slejās, kas ar jaunumiem aizpildās jo strauji.

uzturēšana. Katrai nozarei ir būtiski diskutēt. Šādi cenšamies popularizēt mūsdienu literatūru.”

H.E.Zēgners uzsver, ka kultūras vērtība nav mērāma naudā un tās nozīmību nevar pārvērtēt: „Kultūra dzīvo jebkuros apstākļos. Protams, arī te pastāv

komerciālais spēles laukums, bet manā ieskatā tas nebūt nav svarīgākais. Kultūras radīšanas motivācija nav nauda. Literatūra un kultūra kopumā nodrošina ideju apmaiņu, iespēju komunicēt, identificēties ar mākslas darbiem, uzzināt vairāk pašiem par sevi, bagātināt intelektuālo un garīgo

dzīvi. Visam ir arī praktiskā puse. Lai izdotu grāmatas, Latvijā var izmantot Valsts kultūrkapitāla fondu. Arī *Satori* darbojas ar tā atbalstu, rīko šādas nometnes, jo tas veicina garīgo izaugsmi un liek aizdomāties par vērtībām. Un literatūras komerciālā veiksmē vai neveiksmē nevar būt būtiskākā.”

Žurnāla *Satori* galvenais redaktors Henriks Eliass Zēgners uzskata, ka katras nozares, arī literatūras, pārstāvjiem ir svarīgi diskutēt. Nedēļu ilga nometne tam esot lieliski piemērota.

„Literatūra un kultūra kopumā nodrošina ideju apmaiņu, iespēju komunicēt, identificēties ar mākslas darbiem, bagātināt intelektuālo un garīgo dzīvi.”

Jolantas Hercenbergas
teksts un foto

Inguna Spuleniece, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa un interneta foto

Attālinātais teātris

LĪGU ULBERTI ar Kuldīgu saista atmiņas par šeit piedzīvoto, vērtējot amatierteātru skates. Šurp viņa brauc arī tāpēc, lai apciemotu mammu. Kādā no ciemošanās reizēm L.Ulberte piekrita sarunai par to, kas notiek Covid-19 pandēmijas skartajos Latvijas teātros.

Pandēmijas laiks parādīja, cik trausla ir iespēja mūsu teātriem noturēties bez klātienē skatītājiem un to ienestās naudas. Daudzi meklēja izpausmes jaunās, attālinātās formās. Kas notiek tagad, kas būs turpmāk?

Tas ir sarežģīts jautājums. Vietnē *Kroders.lv* bija intervija ar Valmieras teātra aktrisi Klintu Reinholdi. Viņa ir pateicīga teātra direktorei Evitai Sniedzei, jo tā bija nolēmusi pandēmijas laikā ar e-projektiem nekāpāties. Klinta gan tā diezgan amizanti saka: „Es nenosodu tos, kas darbojas e-vidē.” Pārfrazējot Klintu, varu teikt, ka laiks ir apjucinājis visus. Īpaši tās jomas, kas saistītas ar dzīvo kontaktu. Man jau šķiet, ka visi, kas kaut kā mēģināja kustēties, ir apsveicami un mīlami. Katra puķīte, kas izdīgusi, ir kultivējama. Labāk ir mēģināt, lai kā sanāk. Visi taustāmie un testējami.

Vai esat redzējuši kaut ko uzteikšanas vērtu?

Jā. Ļoti augstu vērtēju to, ko dara Nacionālais teātris. Mums kaut kas saturiski var patikt vai nepatikt, bet viņi visu laiku turējās uzmanības lokā. Tad uztaisa filmiņu par *Skroderdienām „Silmačos”*, tad atver e-formu *Baltais kubs*. Cik saprotu, finansiāli ar to nemaz tik labi neiet, bet es ne mirkli nevaru aizmirst, ka Nacionālais teātris ir. Man pat šķiet, ka direktors Jānis Vimba ir pārāk daudz medijos – dažas intervijas varēja arī atteikt, bet tajā pašā laikā ir labi, ka viņš visu laiku par savu teātri atgādina. Tajā pašā laikā Dailes teātra direktors Juris Žagars, kurš arī parādās ekrānos, pamatā stāsta, kā pats filmējas. Nacionālais teātris – un viņi man par šo nemaksā (smejas) – uz situāciju reaģē ļoti elastīgi. Piemēram, izrāde *Margarēta* sākotnēji bija izsludināta e-teātri, bet, līdzko tas bija iespējams, tā tika ielikta dzīvajā. Vēl man patika Elmāra Senkova neatkarīgais projekts *Irānas konference*. Tas gan bija pieejams tikai īsu brīdi, bet ļoti labs trāpījums, izmantojot šīlaika priekšrocības, kad elektroniskā vide ļauj sapulcināt dažādu teātru labākos aktierus.

„Man ir interesanti, ko jaunās formas ar mani kā skatītāju dara.”

Bet tur *Blokmājas Donā Kihotā* arī ir joctīgi – aktieri spēlē aiz stikla sienas. Kādu skatīšanās veidu tas no manis prasa? It kā dzīvajā, bet ļoti labs trāpījums, izmantojot šīlaika priekšrocības, kad elektroniskā vide ļauj sapulcināt dažādu teātru labākos aktierus.

Margarēta. Nacionālais teātris.

„Nacionālā teātra aktieris Kaspars Zvīgulis kādā „Zoom” diskusijā ar skatītājiem teicis, ka attālinātās izrādes no vienas puses ir teātris, bet no otras – nav. Kamera pieprasa būt precīzākam, lakoniskam, bet nesāņem preti zāles reakciju.”

Blokmājas *Dons Kihots*. Dailes teātris.

Bet pirms Covid-19 tas šķistu ļoti inovatīvi!

Tieši tā. Bet tagad tā no mums tiek prasīta kā normāla uzveres prakse. Tā nav normāla. Valmierā ir Ineses Mičules izrāde *Visas labās lietas*, kur Mārtiņš Meiers spēlē viens pats. Ļoti intīma, jo Mārtiņš ar visiem sadarbojas. Tik un tā tukšās blakus vietas skatītāju zālē rada pārsteidzošu distanci. Jā, parasto skatītāju varbūt pārņem sentiments par iespēju atkal būt teātri. Bet, ja jāieliek plauktiņā un jānovērtē...

Vai mārketinga darbiniekiem būtu skatītājiem jāskaidro, kā šādas izrādes skatīties? Tikai jautājums, vai viņi paši to zina.

Domāju, ka skaidrības nav nevienam. Tāpēc man atkal jāslāvē Nacionālais teātris. Pēc e-izrādēm ir *Zoom* diskusija ar publiku. Divas reizes piedalīšos. Daļēnīku nav daudz, bet ap 20 sanāk. Skatītājam ir iespēja pajautāt

Teātra kritiķe Līga Ulberte: „Teātri iet cauri posttraumatiskā sindroma fāzēm, kurās ir noliegums, pieņemšana, samierināšanās.”

Līga Ulberte

○ Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Universitātes (LU) asociētā profesore, viena no vadošajām personībām latviešu teātra zinātnes un kritikas laukā.

○ 2007. gadā LU ieguvusi mākslas zinātņu doktora grādu teātra un kino vēsturē un teorijā.

○ Latvijas profesionālo teātru jauniestudējumu skates *Spēlmaņu nakts* ekspertu komisijas locekle.

○ Kopš 2012. gada Latvijas Teātra darbinieku savienības kritikas sekcijas priekšsēde.

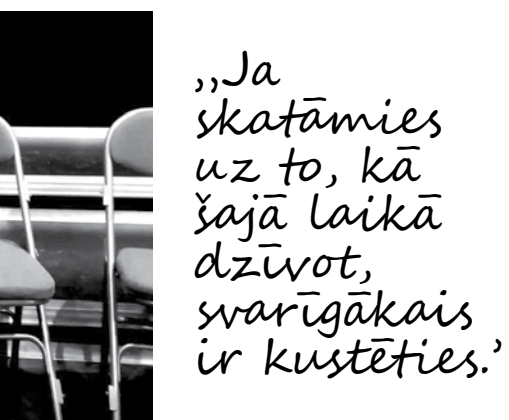

Visas labās lietas. Valmieras Drāmas teātris.

Tā ir tiesa. Paskatieties, cik traģiska ir situācija Liepājas teātrī, kas ir vienīgais profesionālais pašvaldības teātris, kas no Kultūras ministrijas krīzes budžeta nesāņem neko! Ja runā par pārējies, vajag sabiedrībai atvērt acis! Es bezgalīgi mīlu teātri, cienu aktierus, tomēr domāju, ka tā šajā laikā nav izņēmuma profesija. Protams, Nacionālā teātra nepagarinātie līgumi vai lūgums pensionāriem doties bezalgas atvaļinājumā izklausās šausmīgi, bet no otras puses – tā var būt, bet tagad iestājusies pieņemšanas fāze. Dziļajā depresijas fāzē tie vēl nav nonākuši. Pirmais šoks pārvarēts, tagad ir mēģinājums peldēt.

Depresija iestāsies ne tik daudz radošuma, cik finansiālu apstākļu dēļ. Piekritu, ka katra puķīte ir lolojama, bet attālinātie projekti sevi neatpeln. Ārkārtējo situāciju atceļā, bet krīze teātros turpinās.

Kaut ko jau vīrus ir arī devis. Lai piedalītos stundu garā semi-

„Ja skatāties uz to, kā šajā laikā dzīvot, svarīgākais ir kustēties.”

nārā, nav jābrauc divas stundas uz Rīgu un tikpat atpakaļ. Vasaras sākumā bērniem bija dzimšanas dienas. Ballītes tika rīkotas zūmā, tajās piedalījās viesi no Latvijas, Somijas, Igaunijas. Vietai nav nozīmes. Varbūt pienācis laiks reģionāliem projektiem, ko var redzēt visā pasaulē? Man nav atbildes, bet jautājums, kā e-produktiem sasniegt maksimālu auditoriju, ir ļoti pamatots. Man atkal jāatsaucas uz Nacionālā teātra direktoru, kurš kādā intervijā teica, ka ar *Balto kubu* cerot sasniegt latviešus ārzemēs. Doma ir brīnišķīga, bet kā to īstenot? Man arī ir draugi ārzemēs, kas, atbraukuši uz Latviju, kā traki skrien uz teātri. Neesmu pat pajautājusi, vai

viņi ir pieslēgušies e-vidē. Man ir bažas, ka auditorija tomēr līdz galam netiek sasniegta. Bet reģioniem ir iespējas. Kā visam šajā laikā jāmainās, tā jāmainās mārketinga stratēģijai. Centieni Ogrē izveidot Operetes teātri nav Covid-19 izraisīti. Jā, tas ir labs piemērs. Tas ir neprofesionāls teātris, ko vada Jānis Kaijaks (agrāk Nacionālā teātra aktieris – aut.), bet viņi mēģina iegūt pilsētas teātra statusu. Viņi strādā intensīvi. Protams, pilnsētai tāds teātris pievērs uzmanību. Šādā ziņā Kuldīgā, kas jau tagad ir vilinoša, arī ir liels potenciāls. Īpaši tāpēc, ka starp profesionālistu un amatierismu robeža ir diezgan izplūdusi. Amatiereteātra

Irānas konference. Režisora Elmāra Senkova projekts ar dažādu teātru aktieriem.

Nacionālā teātra e-projekts.

„Kad runāju par amatiereteātriem, kļūstu sentimentāla. Šī kustība Latvijā ir brīnišķīga! Kaut arī tajā ir galējības: no profesionālai mākslai ļoti tuva līmeņa līdz pilnīgam diletantismam ar krāsotiem vaigiem un raibiem lindrakiem.”

kustība Latvijā ir ļoti attīstīta, arī filmām – tiek gaidīts kaut kas vienkāršs, saprotams, patriotisks. Ja piedāvāts kaut kas sarežģītāks, sākas problēmas. Tas ir jautājums, vai skatītāju var audzināt. Nevar *Rīgas sargus* skatīties kā vēsturiski dokumentālu filmu.

Es gan sliecos piekrist Gati Krūmiņam. Viņš uzskatīja vairākas lietas, kas tajos pašos *Rīgas sargos* nav falsificētas: bermontiešus sasiņām, laiks un vieta atbilst patiesībai. Bet stāsts parādīts caur dažiem cilvēkiem.

Tas ir jautājums par dzīves un mākslas patiesumu. Īpaši tas tiešām parādās filmās. Ap tām ņemšanās ir daudz intensīvāka nekā ap izrādēm. Ļoti cienījama vēsturiece Inese Dreimane daudz pētījusi čekas darbību un bijusi viena no konsultantēm seriālā *Sarkanais mežs*. Viņa ļoti iestājas par vēsturisko precizitāti – kritizēja Viestura Kairiša filmu *Pilsēta pie upes*, bet slavēja *Dvēseļu puteni*.

Godīgi sakot, man patīk abas. Man arī. Tur tas absurds: ja sāksim mākslas darbā meklēt tikai vēsturisko precizitāti, iebrauksim grāvī. Svarīgi, lai stāsts būtu ticams.

Jūs jau uzdevāt jautājumu, vai skatītāju vajag audzināt. Vai celt latīņu vai arī pasniegt to, ko viņš spēj un grib uzvert? Ja runājam par kādas cenzūras esamību demokrātiskā valstī, tad ideoloģiskās mums nav. Bet ir atsevišķi gadījumi, kas saistīti ar politkorektumu pret dažiem sabiedrībā sensitīviem jautājumiem, piemēram, par židieņiem Blaumaņa lugās. Bet ir mums ekonomiska cenzūra: ja gribi izdzīvot, publikas gaumei līdz jāiet. Jaunā Rīgas teātra fenomēns ir spilgts piemērs tam, ka skatītāju var pieradināt. Kad 90. gados viņi sāka, pirmie gadi bija briesmīgi. Arī skatītāji nenāca – gan objektīvu iemeslu dēļ, ko naudas nebija, gan citu. Un tad Alvis Hermanis pieradināja tiktāl, ka šī teātra skatītājs tagad ņem pret visu, kas tiek piedāvāts. Kaut arī ne tuvu viss ir nevainojams. Tas prasa laiku un līdzekļus.

Krišjānis Valdemārs. Pēdas Ēdolē Pagastam sava luga

Kādas pēdas kurzemnieks, latviešu jūrnieceības tēvs, viens no pirmajiem mūsu tautas atmodas idejas nesējiem Krišjānis Valdemārs (1825–1891) atstājis Ēdoles pagasta liktenī, būdams tobrīd 22 gadus vecs jauneklis? Kas Ēdolē notika no 1847. līdz 1849. gadam?

To izpētījusi Latvijas Nacionālā teātra aktrise, folkloras kopas *Ēdols kisti'* vadītāja un iestudējuma *Valdemārs Ēdolē* veidotāja Zane Jančevska.

Lūk, viņas secinājumi.

Galvenokārt ir trīs nozīmīgi, K.Valdemāra ierosināti veikumi, kas dokumentēti. Tā ir reforma Ēdoles pagasta tiesu sistēmā, pirmā zināmā bibliotēka, domāta latviešu zemniekiem, un fakts, ka izveidots viens no vecākajiem, ja ne pats vecākais, latviešu laicīgais koris. (Ēdoles draudzes koris pirmā skolotāja Krišjāņa Nātiņa vadībā pastāvējis kopš 19. gadsimta 20. gadiem; par to plašāk var lasīt Gunitas Meieres veidotajā skolas jubilejas izdevumā *Ēdoles skola laiku lokos.*) Bet par K.Valdemāra ierosināto un izveidoto kori var arī daudz uzzināt gan no pirmskara, gan pēckara laika preses izdevumiem.

Lūk, daži citāti, kas var būt kā radošu pēdu nospiedumi dižā vīra darbībai Ēdolē: „Ikvienam, kas nācis saskarē ar Ēdoli, bijis jāvērtē, ka šeit gara rosme ir dziļāka un īstāka kā citur. (...) Jau ilgāku laiku Ēdolē pastāv divi kori. Viens pašā Ēdolē, bet otrs Tērandē ir kā savs gaismas centrs, jo tur esošās skolas skolotāji sabiedrisko spraigumu tur savā pārziņā un rosmes lokā. Taču Ēdoles centrā šis spraigums ir lielāks, jo dzīvo

Ēdoles koris 1890.gadā. Toreiz tas saucies *Saskaņa*. Vidū – skolotājs, folkloras vācējs un diriģents Kārlis Kreims (pseidonims – Skābais). Kuldīgas novada muzeja foto (nr. KNM 2032).

garu ēdolnieki vēl saglabājuši no laikiem, kad Krišjānis Valdemārs sējis satiecības un sabiedriskā darba prieku (...).” (*Ventas Balsis*, 1943. g. 30. marts.)

Te var uzskaitīt vēl daudz ko – gan to, kā K.Valdemārs devis padomus Ēdoles zemniekiem cīņai pret beztiesību un toreizējā barona fon Bēra patvaļu, gan to, kā tapis izdomas bagāts sods par žūpošanu Ēdolē...

Nākamais jaunlatvietis arī iedvesmojis Frici Adamoviču* sarakstīt lugu jeb, kā viņš pats to nodēvējis, skatu spēli ar jokiem un nopietnību *Valdemārs Ēdolē*.

Un tā, lūk – Ēdolei ir pašai sava luga, kurā minētās mājvietas un uzvārdus ēdolnieki nes līdz pat šodienai. Luga tika atrasta pavisam

nejausi. Studiju laikā strādājot pie darba par muzicēšanas tradīcijām Ēdolē un meklējot par šo tēmu dažādus materiālus, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā nejausi atradu darbu *Valdemārs Ēdolē*. Skatu spēle ar jokiem un nopietnību ir četrās ainās un sarakstīta dzejā.

Nesmu pārliecināta, ka tā jebkad ir spēlēta. Kas gan lugā notiek? Nu, protams, K.Valdemārs dod padomu zemniekiem, ko darīt, kā dzīvot, lai *izdzīvotu*. Un kā var bez padoma, ja 19. gadsimta vidū Ēdolē, kur diezgan agri izveidota skola, no deviņiem pagasta tiesas vīriem tikai divi mācējuši parakstīties – pārējie septiņi vilkuši krustiņus! Lugā darbojas Valdemārs, zemnieki no *Kastenieku* (iespējams, *Ķistenie-*

ku) un *Lūšu* mājām. Tās patiešām Ēdolē bijušas. Vēl darbojas mērnieks Tālbergs, rakstveža palīgs Rātfelds, citādi domājošais Jansons, barons fon Bērs, Ventspils pilskungs – inspektors grāfs Koshuls, kā arī Ēdoles muižas pārvaldnieks Kārlis Oskars Lepevičs – Valdemāra uzticamais biedrs. Šis Lepevičs (1822–1889) arī bijis apbrīnojami gaišs un enerģisks cilvēks, kuru vēsturnieki nodēvējuši par latviešu lauksaimniecības literatūras nodibinātāju.

K.Valdemāra lomā iejutīsies Rīgas Jaunā teātra topošais aktieris Jānis Grūtups.

Lūk, tādi ļaudis kādreiz Ēdolē dzīvojuši un strādājuši! Protams, mēs nevaram iegādāties laika mašīnu, ar kuras palīdzību redzētu

16. augustā 12.00 Ēdoles Dzirnavu dārzā iepretim Valdemāra saliņai būs pirmizrāde Friča Adamoviča lugai *Valdemārs Ēdolē* un tiks atklāts Artūra Bruno Štrausa vides objekts *Pretī gaismai*.

„Draugi! Vairāk dūšas, vairāk pašapziņas! (...) Kamēr vien latvietis no citu patvaļas būs atkarīgs, viņš raksturā būs glēvs un padevīgs,” tā pats Krišjānis Valdemārs saka Friča Adamoviča skatu spēlē.

„Kaut netrūktu mums vadoņu, kas latvjus
Pa gaismas ceļiem vadītu uz augšu
Uz labāku un laimīgāku dzīvi! (...)
Es centīšos, es mierā nelīkšos,
Pēc izglītības augstumiem es dzižšos!
Es savas spējas, savu dzīvību
Tad latvju tautas labā ziedošu.”

/F.Adamovičs, Valdemārs Ēdolē/

precīzus tālaika dzīves apstākļus, dzirdētu valodu, kādā toreiz runāja. Nebija taču ne Latvijas valsts, ne arī latviešu tautas. Bija gan, bet valdošajām aprindām tie bija tikai bauri – kalpi, zemnieki. Un laikā, kad K.Valdemārs strādāja Ēdolē, tikai paši drosmīgākie un neprātīgākie sapņoja par to, ka latvietis savā valodā varēs lemt savas tautas un zemes likteni.

* Fricis Adamovičs (1863–1933) – pirmskara Latvijā pazīstams tulkotājs, dzejnieks, pedagogs, kuru ar mīlestību par savu skolotāju saucis arī Vilis Plūdons.

Zane Jančevska
Kuldīgas novada muzeja
krājuma foto

Piemineklis Pretī gaismai

Vides objektu-pieminekli, kas vēsta par Krišjāņa Valdemāra pirmo Latvijā dibināto bibliotēku un citu viņa sabiedrisko darbību Ēdolē, veidojis tēlnieks Artūrs Bruno Štrauss.

PIEŠĶIR EIROPAS NAUDU

Pagasta pārvaldes vadītāja Anda Upleja stāsta, ka ideja par šādu objektu gaisā virtojusi jau kopš 2010. gada: „Kad izveidojām Dzirnavu dārzu, domājām, ka vajadzīgs centrālais elements. No tās vietas labi var redzēt saliņu ezerā, pili un baznīcu, kur Valdemārs darbojās. Uzrunājām vietējos māksliniekus, arī koka tēlnieku, lai piedāvā idejas, bet neviena nebija tāda, kas šķistu piemērota. 2015. gadā izsludinājām pirmo metu konkursu, bet pie rezultāta nenonācām, jo idejas bija vairāk saistītas ar Valdemāra personību, bet tajās nesaredzējām saistību ar Ēdoli. Gribējām, lai objekts atainotu arī bibliotēkas dibināšanu šeit un grāmatu ieviešanu cilvēku

dzīvē. 2017. gadā atkārtotajā konkursā komisija un aptaujā arī iedzīvotāji nu tapušo piedāvājumu diezgan vienbalsīgi atzina par labāko. Tālāk bija pauze. Par budžeta līdzekļiem to negribējām darīt – meklējām iespējas, kur dabūt naudu. Projektu konkurence ir liela. 2019. gadā jau bez lielām cerībām uz atbalstu tomēr uzrakstījām projektu *Krišjāņa Valdemāra piemiņas iedzīvināšana Kuldīgas novada Ēdoles ciemā* Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai programmā *LEADER*, un pašai par pārstiegumu tas tika apstiprināts. Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējums ir 3599 eiro. Nu pagājis vairāk nekā gads, un rezultāts ir.”

TĒLNIKA UN AKMEŅKAĻU SADARBĪBĀ

Pieminekļa autors A.B.Štrauss objektam devis nosaukumu *Pretī gaismai* un tajā attēlo stilizētu virzību uz augšu. Skulptūras ideja – ar izglītību pret tumsonību. Tēlnieka dzimtā puse ir Tukums, bet pēc mācībām Rīgas amatniecības vidusskolā, ko pirms pieciem gadiem absolvējis, viņš dzīvo galvaspilsētā. Tur arī pēdējos piecos mēnešos tapis piemineklis. Akmeni kaluši uzņēmusi AKM-meistari Guntis Pandars un Matīss Vindačs apstrādājuši aptuveni tonnu smago akmeni. Darbā izmantots vairāk nekā 200 kg bronzas, un tas ir 1,7 metrus augsts. Tas izmaksājis nepilnus 36 tūkstošus eiro.

Artūra Bruno Štrausa veidotais piemineklis simboliski atgādina par laiku, kad Krišjānis Valdemārs Ēdolē izveidoja pirmo bibliotēku Latvijā. Tajā redzama atvērta grāmata ar jaunlatvieša portretu un citātu *Zināšanas ir vērtība, ko cilvēkam neviens nevar atņemt.*

Jolanta
Hercenberga,
Andas Uplejas
arhīva foto

Kā ar izpratni skatīties uz mākslas darbiem izstādēs?

Svarīgākais – gribēt redzēt un saprast

Uldis Pētersons,
mākslas vēsturnieks:

– Vienas universālas receptes nav. Katrs uz izstādi skatās no savas pieredzes. Gan uzkrātā vizuālā pieredze, gan zināšanas par to, kas vispār ir māksla, ir noteicošais.

Ar zināmām lietām ir vienkāršāk – mēs skatāmies salīdzinot. Ar nezināmo – grūtāk. Aizejam uz jauna mākslinieka izstādi, par viņu neko nezinām, piedāvāto mākslu nesaprotam, neiedziļināmies. Noteikums būtu mēģināt tomēr uzzināt un saprast. Bieži pie mākslas darbiem ir pavadošie teksti. Bet izstāžu apmeklētāji daļas divās grupās: ir lasītāji, kas izlasa visu, bet citi neko nelasa un nesaprot.

Pie katra mākslas darba būtu jāpavada laiks, tam pietuvojoties un attālinoties. Ja apskatām

gleznas, tad arī abstraktajam pamatā ir kompozīcija – to redzam attālinoties. Otrs ir tas, ko redzam pietuvojoties: izmantotos materiālus, triepienu, faktūru, rokrakstu.

Ļoti būtiski ir gribēt redzēt un saprast, domāt līdzī. Nav nepareizu vai pareizu secinājumu, svarīgi ir pieslēgt savu domāšanu, individuālu izjūtu. Nebūs jau tā, ka vienmēr viss patiks. Pat tad, ja kaut kas nepatīk, bet mēs par to domājam, mākslinieks kaut ko ir izdarījis – ielicis vēstījumu. Rezultāts ir sasniegts, ja cilvēks, skatoties uz mākslu, iedziļinās sevī, reflektē par izjūtām. Ierauga un izlaiž caur savu prizmu.

Varam arī pieiet pavirši, paziņojot, ka tur nekā nav. Skaidrs, ka nebūs, jo paši neesam pielikuši ne mazāko piepūli, lai saskatītu. Arī grā-

matu varam pāršķirstīt, bet secinājumu, vai kaut kas tajā ir, varam izdarīt tikai tad, kad esam piepūlējušies izlasīt.

Protams, viss atkarīgs no praktizēšanās, trenēšanās, pieredzes uzkrāšanas. Tas ir tāpat kā sportā – tev var būt talants uzlēkt augstāk par citiem, bet, ja to neattīstīsi, citi uztrenēsies lēkt vēl augstāk.

Daudz ieliek vecāki, skola un tas, kā vizuālā māksla tiek mācīta, cik skolotājs spēj ieinteresēt. Ne jau visiem jābūt ekspertiem, bet iekšējo izjūtu līmenī katram vajadzētu tikt galā. *Patīk – nepatīk* līmenī mēs uzreiz izvēlamies to, ko saprotam, kas prasa vismazāko piepūli. Ieraugām Kuldīgas ainavu – mums viss ir skaidrs. Varam izdarīt secinājumu, vai patīk, kā tā pasniegta. Ja šī pati ainava tiks pasniegta abstrakti,

pirmā reakcija būs noliegums. Bet, ja tajā vairāk iedziļinātos, var izrādīties, ka tieši abstraktais patīk vairāk.

Katra paudze izaugusi ar savu priekšstatu, kas ir māksla. Bet jāsaprot, ka arī māksla attīstās un mainās. Nevajadzētu sevi ierobežot vienā posmā. 70. gados bija tikai fiksētie telefoni, bet tagad taču nesakām, ka mobilos nelietosim, jo tas ir briesmīgi. Arī mākslā kaut kas ienāk, kaut kas aiziet. Procesi ir dzīvi.

Galvenais ir nebaidīties, nemelot sev un uztvert caur savu prizmu. Nevienam nav uzdevums darbus obligāti analizēt, bet gan saprast sev. Godīgi sakot – ko mākslinieks patiesībā domājis, mēs neuzzināsim, kamēr viņš pats nepastāstīs. Mēs varam tikai pieņemt, redzēt to, ko redzam pēc savas pieredzes.

„Aizejot uz izstādi, reizēm pietiek iedziļināties vienā darbā. Pēc tam atgriezties, cenšoties organiski uztvert pārējos, vai to pašu darbu ieraudzīt no cita rakursa.”

MANS KULTŪRAS NOTIKUMS

Māksla citā rakursā

Kuldīgas mūzikas skolas skolotāja Vaira Leite stāsta, kā viņas skatījumā Covid-19 izraisītie ierobežojumi pie mums radījuši pasākumu virkni, kas iezīmē tādu kā pavērsiena punktu kultūrā, kad tā uzplaukst savā krāsainībā un citādībā, nekā pieredzēts iepriekš.

„Ārpus Kuldīgas šogad pasākumus neesmu apmeklējusi, bet šeit vasarā organizētie mani sajūsmīna ar daudzveidību un originalitāti. Ir bijušas tādas mākslinieciskas izpausmes, kas rosina iztēli un mudina pierastās vietās un lietās saskatīt ko nebijušu.

Pasākumā *Septiņi gulētāji* pārsteidza tas, cik interesanti var apspēlēt tādus ikdienišķus sadzīves priekšmetus kā gultu, bērnu ratiņus, šupulītklu. Ar interesi vēroju, kā tos spēj ieraudzīt mākslinieks un ar kādiem paņēmieniem mudina citus parastajā ieraudzīt vairāk nekā ikdienišķu lietu. Spilgta epizode šajā pasākumā bija *Bezmiegs zem ozola*. Tajā ap vienpadsmitiem vakarā Inese Afanasjeva lasīja Imanta Ziedoņa dzeju. Tas tiešām bija kā īsts bezmiegs, kas aizrauj. Patika tajā vakarā arī muzicēšana pie kultūras centra. Laiskā gaisotnē varēja izbaudīt brīnišķīgu mūziku izcilu Rīgas mākslinieku izpildījumā.

Kuldīgā brīnišķīgākais šīs vasaras guvums ir vecpilsētā atklātā brīvdabas koncertzāle – sporta skolas pagalmā. Tur ir gan mājīgi, gan ļoti laba akustika. Klausījās Elzas Rozentāles un etnodžeza grupas *Bur mani* koncertu. Tajā izskanēja viņu pašu kompozīcijas ar latviešu tautas dziesmu vārdiem. Klausījās un priecājās, cik bagāts ir mūsu tautas dziesmu pūrs. Cik labi, ka tas joprojām ir aprītē un līdz klausītājiem nonāk modernā ietērpā. Prieks, ka arī šodien mūsu tautas dziesmas ir vajadzīgas un aktuālas. Šādi var tajās pausto domu nest cauri gadsimtiem un nodot nākamajām paaudzēm. Tas ir būtiski, jo pamatvērtības arī cauri laikam nemainās.

Patika arī koncerts *Bez elektrības*, kurā Valters Pūce spēlēja čellu un Dainis Tenis – klavieres. Neparasti izskanēja klasiskās mūzikas pērles un populārā mūzika. Noskaņu papildināja un pozitīvas emocijas vairoja skaistais vakars un apkārt valdošā mazpilsētas atmosfēra. Iedvesmojosi!”

PĀRDOMAS

Nepieskaries man jeb komunikāciju dizaina surogāta laikmets

Ieva Rupenheite, īpaši Kurzemniekam

Cilvēku saskarsmei jeb komunikācijai vēstures gaitā arī ir izstrādājušies dažādi veidi, to standarti, kādas nebūt zīmes, apzīmējumi utt., ko vienā vārdā varētu nodēvēt par dizainu, kas mūsdienu profesiju parādē apzīmēts kā komunikāciju dizains.

Skaidrojot šo jēdzienu, teikts: „Komunikāciju dizains ir plaša disciplīna, kas ietver daudzus aspektus, piemēram, animāciju, grafisko dizainu, fotogrāfiju, ilustrācijas, lietotāja interfeisa (UI) un lietotāja pieredzes (UX) dizainu, logotipa dizainu, multivides un drukāto mediju dizainu. Komunikācijas dizains galvenokārt tiek izmantots, lai paziņotu ziņu auditorijai, izmantojot daudzās mūsdienu tirgū pieejamās vizuālo mediju iespējas.” Un tomēr komunikāciju dizains vairāk attiecināms uz sabiedrības informēšanas dažādajiem veidiem, nevis cilvēku savstarpējo saziņu.

Laikmetā, kad paraaktīvi tiek lietotas viedierīces, daļa no bagātīgajām saziņas iespējām (žestu, piešķarienu, arī klusēšanas valoda) tiek nonivelēta līdz elektroniskai saziņai rakstiskā vai vienaspusīgā (ierunātās īsziņas) formā, ko – atkarībā no privātuma – var papildināt ar emociju ikonām.

Pandēmijas laika distancēšanās tikai saasināja šo vienpusējo un aplaupošo komunikāciju, bet viens ir apzināties, ka tā ir apstākļu radīta nepieciešamība, otrs – pasludināt to par normu. Piemēram, izglītībā nākamajā mācību gadā iecerēts tiešsaistes lekcijas pielīdzināt klātienē stundām. Vai tiešām? Metodisko materiālu portāls *Metodiskiedargumi.lv* vēsta: „Mācību procesā ļoti svarīgi skolēniem nepārtraukti sniegt atgriezenisko saiti, īpaši svarīgi tas ir, mācoties attālināti. Svarīgi, lai skolēns saņem pozitīvu atgriezenisko saiti. Klātienē stundās skolēni saņem šo pozitīvo uzmundrinājumu gan ar acu skatienu, smaidu, galvas mājieni, sejas izteiksmi, ķermeņa valodu, gan ar pozitīvu repliku un uzslavām. Mācoties attālināti, viņi šādus signālus nesaņem.”

Līdz ar šo distancēto komunikāciju jaunais cilvēks tiek būtiski apzagts, jo tieši viņam visvairāk nepieciešams atbalsts. Īsts atbalsts, nevis emocijikonu smaidiņi vai ikšķojumi. Protams, ja dzīve (lasī – pandēmija) atkal piespiedīs mācīties attālināti, citu iespēju nebūs, tomēr, kamēr par šādiem ierobežojumiem vēl nav lemts, nevajadzētu skriet tiem vīrusa ratiem pa priekšu ar šādiem sludinājumiem.

Vēl viens piemērs, manuprāt, absurdi izprastai norisei ir amatnieku tirgu transformēšana tiešsaistes tirgos. Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ziņo, ka gadatirgus šogad notiks tiešsaistē. Vietnē www.egadatirgus.lv Brīvdabas muzeja gadatirgus dalībnieki – amatnieki un mājražotāji – publicēšot savus darinājumus, savukārt „pircēji no Latvijas un citām valstīm varēs ērti aplūkot piedāvājumu un sazināties ar meistariem, lai iegādātos izvēlētas preces”. Protams, tas ir risinājums ierobežojumu laikā, tomēr tas nav tirgus. Jo tirdzniecību virtuālajā vidē nevar salīdzināt ar tirgum raksturīgo socializāciju, tērgām, jokiem, lietu aptaustīšanu klātienē. Māla krūkas spīdumu, vilnas cimda mīksti aso skārienu un dzijas smaržu.

Nevajag sevi mānīt. Ne jau pati distancēšanās ir psiholoģiski bīstama. Vairāk vajadzētu baidīties no pieraduma, ka jebkādu klātbūtni var aizvietot. Ar attēlu, tekstu, ierakstu utt. Surogāt komunikācijas pieņemšana par normu rada precedentu tam, ka arī mūs pašus var aizvietot. Ar attēliem un smaidiņiem.

APSKATS

Katriona Luīze Rožlapa, mākslas zinātniece

Meklējumi

Šobrīd jūtam dažādu vērtību maiņu, jaunu plūsmu un tendenču ienākšanu. Un tieši tagad ir laiks, kad klasiskās vērtības tiek pārvērtētas un brutāli modificētas, lai tikai atbilstu jaunajam pseido-ultra-demokrātiskajam laikmetam. Taču arī jaunais būtu skrupulozi pārvērtējams. Šajā laikā, kad visu nosaka pārpasaulīgie trendi, jācenšas tiem skatīties cauri un caur patiesām, dziļi personīgām un, vēlams, subjektīvām izjūtām jāmeklē tas, kas ikkatram pašam šķiet vērtība. Vai tas būs mantojums, vēsture vai izcila vecmeistaru glezniecība, izstāde, kas piesātināta ar zīmīgu vēstījumu vai skatītājam vienkārši bauda?

RĪGAS MĀKSLAS TELPA

Augusta beigas ir pēdējais brīdis, kad vēl iespējams un ieteicams apmeklēt divas diametrāli pretējas izstādes. Lielajā zālē – gleznotājas Rasas Šulcas *Dvīņu paradokss*. Nedaudz sarežģītā, ievītā ideja iznesta gluži savdabīgā formātā. Izstāde balstās uz leģendārā zinātnieka Alberta Einšteina idejiskajiem eksperimentiem, taču caur R.Šulcas glezniecības un telpas izpratnes manieri radījusi gluži vai meditatīvu telpu. Gan scenogrāfija, gan gleznas un klusinātās gaismēnas liek patiesi ielūkoties tajā, kas skatītājiem pasniegts. Māksliniece variē ap ideju par dvīņu transformācijām, laika ritējumu un dzinuliem, kas bez papildu skaidrojuma galvenokārt nolasās kā klusa, bieža, nolemtības izjūta. Iepinot komplicētas idejas par metafizisko realitāti, R.Šulca savai izstādei ir piešķīrusi ievēlētu efektu.

Introzālē Kristiana Brektes un Modra Sviļāna *All-arm* uzreiz tieši un skaidri parāda, kas ir tas, kas iejūsmina. Mākslinieki kopā radījuši vairākus mūzikas un mākslas instrumentus, kas darbojas, pateicoties cilvēkam. Uzsvērtais aicinājums nepieskarties liek palēnām un ar patiesu intrigu tuvoties katram objektam, līdz tie atdzīvojas. Skatītājs ir tas, kurš veido skaņas un mākslas performanci, un mākslinieku duets ir izcili veiksmīgi radījis avangardisku izklaides platformu, pret kuru vienaldzīgs nebūs neviens.

LATVIJAS ARHITEKTŪRAS MUZEJS

Trīs brāļu mājiņais muzejs līdz 18. septembrim izrāda vienas izcilas personības mantojumu – tas ir arhitekts Andrejs Holcmanis, kurš šogad svinētu simtgadi. Patiesībā izstāde runā par ko vairāk. Līdztekus pašam A.Holcmanim tas ir arī Latvijas un īpaši Rīgas vēsturiskais mantojums, ko viņš mūža laikā izzināja un sargāja, tostarp papildināja ar saviem unikālajiem projektiem. Viņš bija izglītots un intuitīvs arhitekts, kurš zināšanas aktīvi nodeva tālāk ikkatram, kurš bija ieinteresēts viņā klausīties, kā arī atstāja vairākus būtiskus pētījumus un zinātniskos rakstus. A.Holcmanis bija nozīmīgs cilvēks pēc Otrā pasaules kara, esot klāt Rīgas atbūvniecības projekta izstrādē. Arhitekts bija spilgta personība, inteligents, kuram neizsakāmi rūpēja Latvijas arhitektūras mantojums, un viņam visu dzīvi bija dzinulis kaut ko no tā visa saglabāt nākamībai.

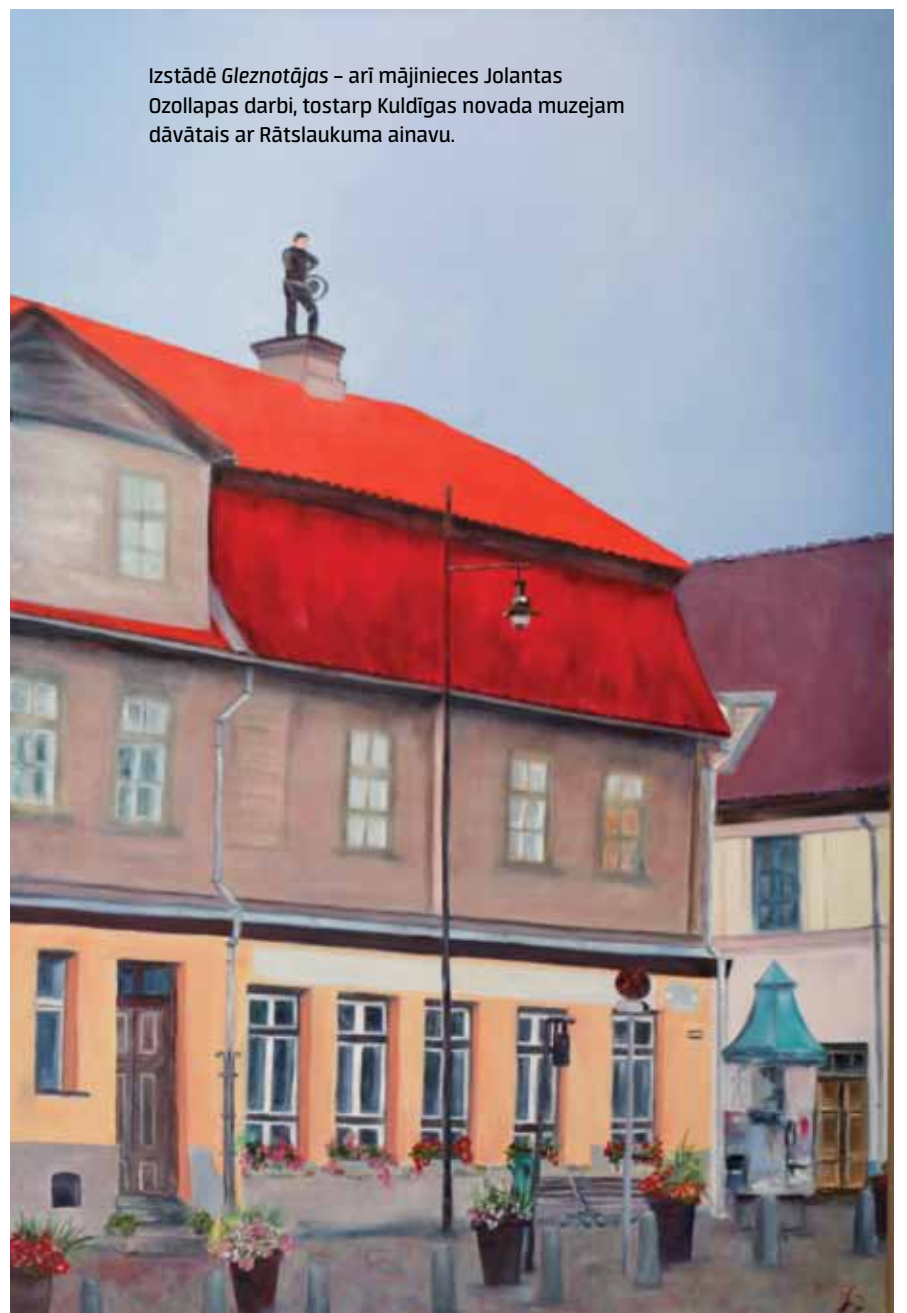
Dāvina
gleznu savai
pilsētai

Kuldīgas tēpu māksliniece Jolanta Ozollapa, kura ar saviem darbiem piedalās izstādē *Gleznotājas* Kuldīgas novada muzejā, uzdāvinājusi tam savu gleznu *Es ievēlku elpu un redzu*.

Tajā attēlotais Rātslaukuma skats ar skurstēnslauķi uz jumta tapis šovasar. J.Ozollapa stāsta, ka tieši šī vieta, kur redzama vēsturiskā ēka ar dakstiņu jumtu, bruģi un afixu stabu, viņai šķiet pilsētu spilgti raksturojoša. Mākslinieces Helēnas Heinrihsones un viņas audzēkņu gleznu izstādē, kas te notiek jau sesto gadu, tas kļuvis par tradīciju, ka kāda autore savu darbu dāvina muzejam.

Šoreiz atklāšanā jūlijā, ievērojot valstī noteiktos ierobežojumus, piedalījās autore J.Ozollapa, Anita Biedriņa, Anita Putniņa, Inguta Bīriņa, Ilze Stīvere, Kristīne Straume, Nika un Tatjana Poļaka un pāris viesu. H.Heinrihsone sacīja, ka ikvienā no krāšņajām gleznām redz ne tikai mākslu, kas tur patiešām ir, bet arī savu audzēkņu izaugsmi. Viņa redzējusi darbu tapšanu un to, kā tie mainās, kādās noskaņās autores tos rada. Rādīt darbus Kuldīgā esot liels prieks, jo ne tikai mākslinieku skatījumā vien šī pilsēta ir radošajai videi viena no prestižākajām vietām Latvijā. Izstāde muzejā aplūkojama līdz 6. septembrim.

**Jolanta Hercenberga
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto**

Izstādē *Gleznotājas* – arī mājinieces Jolantas Ozollapas darbi, tostarp Kuldīgas novada muzejam dāvātais ar Rātslaukuma ainavu.

KULTŪRAS KALENDĀRS

KULDĪGĀ

Septembrī gaidāmie

12.IX Dzejas dienas un mākslas kaleidoskops *Uguns (un) nakts*.

12.IX fonda *Viegli* koncerts.

14.–20.IX Kuldīgas ielu mākslas festivāls.

Brīvdabas kino Pilsētas dārzā dizaina filmu festivāls:

14.VIII 22.30 *Modele Medija*; 15.VIII 22.30 *Martēns Maržela – viņa paša vārdiem*.

Izstādes

Muzejā līdz 4.X *Drukātais vārds: Kuldīgas preses vēsture*. Līdz 6.IX mākslinieces Helēnas Heinrihsones un audzēkņu darbu izstāde *Gleznotājas*.

Mākslas namā līdz 27.IX izstāde *Tēlniecība. Objekts*; līdz 23.VIII 3. stāvā Kuldīgas mākslas skolas izstāde *Pietuvinātais attālinātais*.

Mākslinieku rezidences galerijā līdz 27.IX *Tēlniecība. Objekts*.

Vecajā rātsnamā līdz 15.IX Vikas Šulcas stikla darbu izstāde *Satikšanās*.

Adatu tornī industriālā mantojuma ekspozīcija par adatām.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē no 15.VIII līdz 15.IX Astas Keraitienes (Lietuva) gleznu izstāde *Putns*. Tikšanās ar autori 15.VIII 17.00.

Kuldīgas bibliotēkā līdz 13.IX *Kuldīgas paletes* gleznu izstāde *Runču laikā II*; otrajā stāvā līdz 30.IX izstāde *Bauskas bibliotēkā modē grāmatas*.

Koprades telpā Metro Coworking līdz 19.VIII fotogrāfes, sportistes Justīnes Zonnes fotoizstāde *In Motion*.

VĀRMĒ

Mana ģitārspēle vasarai 15.VIII:

muižā (skolā) 14.00 Vitālija Jermolajeva mirdzošo gleznu izstādes *Inner Light (Iekšējā gaisma)* atklāšana, kopīga glezšanas veidošana (pēc tam darbi apskatāmi pēc pieteikšanās);

atpūtas parkā Aizupītes ģitārspēles koncerti, arī muzikālās darbnīcas: 15.00 Jānis Bērziņš, 16.00 Liepājas poproka skolas ansamblis, 17.00 grupa *The Cucumbers*, 18.00 Māris Kupčs;

muižas parkā 20.00 Rovenas Šellijas solokonzerts *Ar ģitāru cauri gadsimtiem*.

VENTSPILĪ

Livonijas ordeņa pilī izstāde *Caur puķēm jeb Kā kurzemieņi ziedu ornamentus iemēlēja*.

Pils izstāžu zālē *Mežģiņu šarms un noslēpumi*: smalki darināto Eiropas, tostarp Francijas, mežģiņu vēsture kopš 16. gadsimta.

Koncertzālē Latvija 15.VIII 19.00 Kristapa Vanadziņa trio: komponists, pianists K.Vanadziņš, sitaminstrumentālists Rūdolfs Dankfelds, kontrabassists Jānis Rubīks.

LIEPĀJĀ

Lielajā dzintarā 27.IX 17.00 Liepājas mākslas foruma kulminācija – multimedijāla programma *Galaktiskais ceļojums ar Štokhauzenu*. Trombonista Tomasa Mūra un video-mākslinieka Klāsa Verpūsta audiovizuālais koncerts ir veltījums diviem avangarda mūzikas pioniera Karlheina Štokhauzena 90. gadu darbiem: *Signale zur Invasion* un *Octophonie*.

SALDŪ

15.VIII Ezerē – Pierobežas festivāls, veltīts robežtilta 60. gadadienai: 19.00 kapela *Subatvakaris*, pūtēju ansamblis *Saldus* un konkursa *Baltic Voice* solisti, 20.00 atklāšana, 20.30 akrobāti *Street Warriors*, 21.00 grupa *Credo*.

AIZPUTĒ

Bibliotēkā 15.VIII 14.00 Kaspara Rogas grāmatas *Trīs* atvēršana.

Ziedi sacenšas krāšņumā

Ilggadējās Kuldīgas mūzikas skolotājas, nu jau ilgstoši snēpnieces Irēnas Taubes dārzs ik gadu priecē gan garāmgājējus, gan pašu saimnieci. Iegūtas arī uzslavas un atzinības dažādos konkursos, sienu rotā diplomi. 2018. gadā iegūts tituls *Sakoptākā Kuldīgas novada lauku sēta*. Šogad pārsteigumu sagādājis milzu hortenzijas zieds un orhideja ar 34 ziediem.

90. gados Irēna pārdevusi dzīvokli Kuldīgā un iegādājusies *Griezes* Snēpelē. Šeit aizritējuši jau 23 gadi. „Te bija džungļi vārda tiešajā nozīmē. Māja arī bija grausts, un visu remontēju pati – līmēju tapetes, iekārtoju. Tikai ar grīdu ielikšanu un elektrību man palīdzēja,” atceras saimniece. Dārzs tiek iekopts tā, kā pašai patīk, bet, ja apnīk, tiek pārveidots. Augi dažkārt protestē pret tiem izvēlēto vietu: „Nevajag padoties, ja kaut kas neaug, – va-

Nelielā hortenzija pēc ziemas miega modusies ar jauniem spēkiem un nu priecē ar milzu ziediem. Lielākajam diametrs ir 33 cm, rāda Irēna Taube.

jag pārnest un pārstādīt citā vietā.” Hortenzija Irēnai uzdāvināta pagājušajā gadā Irēnu salidojumā: „Mēs esam tāda kompānija, braucam viena pie otras. Puķe nebija

liela. Tā noziedēja, lapas nobira, un es ienesu garāžā, lai stāv. Pavasarī skatos – iznākuši tumši brūni dzinumīni. Iznesu ārā, sāka veidoties ziedkopas. Tagad visi

Orhidejas dažkārt ziedot pat trīs reizes gadā. Šoreiz viena priecē ar 34 krāšņiem ziediem.

nāk un brīnās, cik tā krāšņa, un krāsa ir burvīga. Viens zieds – 33 centimetru diametrā.” Šķiet, ka puķes šeit krāšņumā sacenšas. Nesen noziedējusi lilija ar 22

ziediem, bet orhideja rotā palodzi ar veseliem 34. To Irēna ieguvusi pirms trīs gadiem: „Tā bija vesta no Holandes un ziedēja spilgti ziliem ziediem – tā, protams, nebija dabiskā krāsa. Nākamajā reizē ziedi bija balti. Šogad ar to skaitu ir rekords.”

Irēnas dārzā aug dažādas puķes, dekoratīvi krūmi, augļu koki, vīnogulāji un pat savvaļas augi, piemēram, biškrēsliņš. Vīnogas uzrāpušās uz garāžas jumta, flokši pilnos ziedos, un budlejas piesaista desmitiem košu tauriņu. Dārzs pilnībā atspoguļo saimniece rūpes. „Šai budlejai būtu jābūt nedaudz lielākai par pojeni. To paredzēts rudenī apgriezt un piesegt, bet es ieraudzīju mazas lapiņas un neapgriezu. Šopavasara izauga milzīga – 2,6 metri. Anemones arī mani mīl – izaugušas brangas. Patīk, ka te ir dažādība,” saka Irēna.

Reizēm labāk darīt pašam

Aldim Šteinbergam zemnieku saimniecībā *Dīķmalas* šis ir darbīgs periods – labības kulšana. Cerībā, ka laiks pieturēsies silts un sauss, dienā tiek nostrādātas pat 11 stundas.

Aldis ar graudkopību sācis darboties jau deviņdesmitajos. Sākumā bijušas slaucamās govīs un gaļas lopī, tomēr darbības virziens mainīts par labu graudiem: „Pie lopiem visu laiku esi piesiets, un nekam citam laika neatliek. Audzējot graudus, aizņemtais ir tieši sēšanas un kulšanas laiks, bet pārējā varu nodarboties ar citām lietām.” Pirms sezonas notiek rūpīga kombaina apkope, jo tāds saimniecībā ir tikai viens. „Kulšanas laikā tam jāiet kā stīgai,” nosmej saimnieks.

Lielākoties tiek audzēti kvieši, nedaudz ir auzas un mieži. Plānos, ka kulšana turpināsies vēl trīs nedēļas. Darbdiena sākas 10.00 un beidzas līdz ar vakara rasu ap 21.00. „Šobrīd laiks ir saulains kā uz pasūtījuma. Mitrums graudos ir tikai 12,5%, un tas nozīmē, ka tie vairs nav jākaltē. Ja tie mitrāki par 14%, tad no katras tonnas norēķina

kaltēšanas pakalpojumus un mitruma svaru,” stāsta Aldis.

Kopumā jāapstrādā 120 hektāru. Lielākā daļa apsētās zemes ir nomāta. Grūtības bieži sagādājot nekoptā zeme blakus, kur aug nezāles, kas iesējas arī labības laukos. Tās aizsedz gaismu, neļauj graudiem izzūt un kulšanas laikā bojā kombainu, tāpēc no tām laikus jāatbrīvojas. „Šogad raža šķiet laba. Arī kvalitāte ir laba, un pagaidām nokultais ies pārtikas ražošanai. Sausums no sējas līdz piengatavībai* tomēr ir ietekmējis, jo varēja būt vēl labāk,” skaidro graudkopis. Viss kūlums nonāk uzņēmumā *Linas Agro* Skrundā.

Aldis laukus kopj viens, sākot ar zemes apstrādi, sēšanu un beidzot ar kulšanu: „Jāpielāgojas apstākļiem. Nav tik traki – izdarīt var. Nopietni palīgi nav bijuši, jo labi darbinieki apkārt nemētājas. Pārsvārā apkārt dīķdieņi vien – vari maksāt, cik gribi, tāpat nestrādās. Brīžam no tādiem ir vairāk skādes nekā labuma.”

*Piengatavība – graudaugu attīstības stadija, kurā attīstās auglis

Alda Šteinberga *Dīķmalās* labības kulšana tikko sākusies. Priekšā trīs nedēļas intensīva darba.

Desmit kapelu mūzikas pavadībā

Pasākums ģimenēm *No jēriņa līdz teķim, no dzīpara līdz deķim* šogad Snēpelē tika apvienots ar 4. starptautisko kapelu saietu.

Piedalījās desmit kapelas no dažādiem Latvijas novadiem, kā arī viesi no Lietuvas. Apmeklētāji varēja klausīties koncertu, iepazīties ar Tautas lietišķās mākslas studijas *Vēveri* darbiem, iemēģināt roku aušanā, aplūkot Kuldīgas rokdarbu kopas *Čaupe* darinājumus, dzīvnīku sētu, kur līdzās aitām bija arī kazas, truši, vistas, pīles un teliņš. Varēja vizināties pajūgā vai izjāt zirga mugurā. Bērni darināja aitiņas, dzijas bumbulūkus, ledusskapju magnētiņus no dabīgiem materiāliem, kā arī piedalījās jautrās sporta nodarbībās. Nobeigumā muzicēja grupa *Tērvete*.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

KĀZU JUBILEJA

Lauku meitene un Čingizhana pēctecis

„Viktors daudz runā, bet es māku klausīties,” kā vienu no ilgās kopdzīves noslēpumiem atklāj Dzintra Filippova. 1970. gada 15. augustā viņi mija laulības gredzenus un svinēja greznas kāzas ar 100 cilvēkiem, orķestrīti un skolabiedra Jāņa Sproģa dziesmām, bet šogad 50. kopdzīves jubileju svinēsot klusāk – ar torti un šampanieti.

NOLŪKO SKOLĀ

Viktors dzimis kuldīdznieks, bet Dzintra dzimusi Ēdolē pie Alsungas, mājās Kūtiņas. Uz Kuldīgu atvesta vēl pavisam maza, tomēr smejas, ka ir lauku meitene.

Viktors krievu skolā mācījies 8. klasē, kad noticis sadraudzības vakars ar latviešu skolu. Dzintra tolaik bijusi piekttklasniece. Viktora draugs Boriss dzīvojis ar viņu vienā mājā. „Patika viņa man – biju plānojis iekarot,” Viktors atzīstas, ka mīļotajai nozadzis skolēnu apliecību, lai tiktu pie pirmās fotogrāfijas. Tā bilde vēl tagad esot mājās. „Es tai pasākumā esot stāvējis pie krāsns, un man acis bijušas tādas lielas. Kādas nu ir, tādas ir,” Dzintra smejas.

Viktors pēc 8. klases aizgājis uz Ventpils jūrskolu, bet nav pabeidzis, jo iznācis kautiņš un direktors viņu izslēdzis. 60. gadu beigās nonācis Padomju armijā Ļeņingradā (Sanktpēterburgā – aut.), viens otram rakstījuši vēstules. „Man bija ļoti stingra mamma,” atceras Dzintra. „Viņa neļāva iet ne pa labi, ne pa kreisi. Ja palaida uz balli, bet es nepārņācu, kad solīju, brauca pakaļ. Un tas taču šausmīgs kauns! Tās stingrības dēļ Viktoru sagaidīju. Skolotājs Jāzeps Saulesleja teica: „Dzintra, tev taču Viktors!” Ģi-

Zelta kāzas Dzintra un Viktors Filippovi diži nesvinēs. Paši vien pasēdēs pie šampanieša glāzes un varbūt pārskatīs fotogrāfiju albumus, kas neesot cilāti gadus 30.

menē noteicošais ir viņš, es varu spirināties pretī, cik gribu. Viktors ir pesimists, es – optimiste.”

PROM NO MĀJĀM

Kad Viktors atnācis no armijas, strādājis ATU-7 par šoferi tālajos reisos. „Nedēļu projām, nedēļu mājās. Kad gāju garām Dzintras mājai, vienmēr pie loga piebungāju. Reiz aizkarus pavēra mamma: ko bungojot pie loga – lai nākot iekšā, bet pa durvīm. Tā arī pie Dzintras paliku.” Par šoferi Viktors nostrādājis vairāk nekā 30 gadu. „Braucu uz Dņepropetrovsku, Kijevu, Ļeņingradu. Uz turieni prasījās īpaši, jo no armijas laikiem tur neklātienē mācījās. Pilsētās skatījās logos – cilvēki vakariņas ēd, televizoru skatās, bet es tajā metāla kastē guļu viens.”

Dzintra pēc vidusskolas 1969. gadā aizgājusi uz aptieku, nostrādājusi līdz 1993. gadam. Iesākusi kā fasētāja, beigusi kā galvenā grāmatvede. Kad sākās pārmaiņas, septiņi darbinieki aizgājuši. Izveidota aptieku noliktava – amerikāņu un latviešu kopuzņēmums. Apgrozījums Kuldīgā nav bijis tik liels, cik cerēts, un pēc trim gadiem uzņēmums slēgts. Dzintra uzaicināta darbā pensionātā Venta, tur arī nostrādājusi 17 gadus līdz pensijai.

HOBIJI VIENO

Lai gan Viktors visu mūžu strādājis par tālbraucēju šoferi, viņa dzīvē ļoti liela nozīme ir radioamatierismam, kino un foto mākslai. Par radio vēl skolā sācis interesēties skolotāja Vladimira Osanova ietekmē, izveidojuši

1970. gada 15. augustā abi teica viens otram jā.

radiostaciju. Armijā jau strādājis par radiotehniķi, bet vēl mācījies, pirms tam darbojies ar jaunajiem radiotehniķiem. Nu jau būs 50 gadu, kopš Kuldīgā vada pulciņu.

Savās kinolietās Dzintru iesaistījis tāpēc, lai sieva nezāgē, ka vīrs tik braukājot apkārt un filmējot. Nu jau kopš 1982. gada filmē un kinoamatieru pulciņu vada abi kopā. Izveidota skolēnu kinostudija, nodibināta arī Kurzemes kino un foto amatieru biedrība, iegūtas balvas dažāda līmeņa skatēs.

Vairāk nekā 30 gadu Viktors Kuldīgā vadījis akvalangistu klubu. Pēc tam darbu pārņēmis dēls Ivo Lūsis. Kopš 1962. gada Viktors vēl lidojis ar planieri, Dzintra braukusi līdzī filmēt. „Vienu dienu es skatos, ko viņa tur safilmējusi: mākoņi, mākoņi, mākoņi... Bet kur es? Esot apnicis filmēt mani – filmēšot mākoņus,” atceras Viktors. Dzintra nosaka, ka visu laiku kopā būt nevajag, bet, ja brīvdienās jauks laiks, vienai mājās sēdēt arī nav vērts. Vīram līdzī bijusi daudz kur, arī Čehijā, kur kalnos lidojuši ar parapliņiem, vienīgi ar izpletni lēkt viņa neesot varēta pierunāt. Bet Vik-

Dzintra: „Ģimenē noteicošais ir Viktors, es varu spirināties pretī, cik gribu. Viņš ir pesimists, es – optimiste.”

tors nosaka, ka vēl gribētos nolēkt ar gumiju. Jautāts, kur ņem enerģiju, atbild, ka nu vairs neesot – beigusies. Dzintra papildina, ka tā viņam, visticamāk, no senča pa tēva līniju – no Čingizhana, viduslaiku mongoļu karavadoņa, kas izveidojis milzu impēriju. Viktora tētis ir no Astrahaņas, no Karakuma stepēm. Ivo izmantojis iespēju Amerikā pārbaudīt savu karavadoņa atsūtītais apstiprinājums. Astrahaņā bijuši ciemos, bet sapratuši, ka tur padzīvot nevarētu – tāds karstums, ka līdz Volgai nopeldēties nevar aiziet, jo smiltīs deg kājas. Toties gardās stores vēl tagad atmiņā.

PRIEKŠ PAR ATVASĒM

Tagad Dzintras lielākais hobijs esot audzināt mazmazmeitiņu Katrīnu un braukt ceļojumos ar dēlu Ivo. Mamma lepnī stāsta, ka dēls ir ugunsdzēsējs un arī sociālais pedagogs. Skolas gaida, kad nākamgad Ivo pienāks izdienas pensija un viņš varēs nodoties tikai skolēniem. Bet ceļojumos vienmēr tiek pieveiktas jaunas un jaunas kalnu takas. Viktoram pēc daudzajiem šofera darba gadiem braukt vairs nepatīkot.

Abi lepnī stāsta par mazmeitu Dārtu un piecgađīgo Katrīnu, kas ģimenē esot gluži kā direktors, bet mazmazdēliņam Krišjānim tikko apritējis gadiņš. „Katrīna visus sadalījusi: vedekla Diāna ir omīte, dēls Ivo – opis, ir arī vectētiņš un vecmāmiņa laukos, bet es – Dzintriņa, un Viktors – ūsainais opis,” Dzintra gaiši smejas. Un arī Viktors piebalso.

Inguna Spuleniece
Filippovu ģimenes arhīva
un Lailas Liepiņas foto

DĀRZA DARBI

No 14. līdz 28. augustam

Ārija Rudlapa,
agronome

14. augusts. Sakņu diena. Apstrādā zemi rudens sējumiem un stādījumiem. Mēslo zemes, avenes un citus ogulājus, kā arī jaunos augļu kokus un dekoratīvos augus ar rudens pusei atbilstošiem, fosforu un kāliju saturošiem līdzekļiem. Izmanto arī sadalījušos kūtsmēslus un kompostu. Novāc agros kartupeļus, sīpolus un citus sakņaugus. Stāda kokus no konteineriem.

15., 16. augusts. Ziedu dienas. Apkopj puķu dobes. Apgriež nezīdītos dzinumus un vecos ziedus vasaras puķēm, mēslo tās. Sēj nākamajam pavasarim atraitnītes un mārpuķītes. Stāda ziemcietes no konteineriem. Vāc ārstniecības augus. Lasa ogas, konservē, vāra ievārījumu.

17., 18. augusts. Lapu dienas. Laista augus. Sēj zālienu. No konteineriem stāda krāšņmaugus ar izteiksmīgām lapām. Dala un pārstāda rabarberus un daudzgadīgos sīpolus. Sēj skābenes nākamajam pavasarim. Sēj dilles, rukolu un citus ātri augošus zaļumus rudenim, kā arī zaļmēslojuma augus tajās platībās, kur raža jau novākta.

19. un 21. augusts. Sēšanai, stādīšanai un ražas novākšanai ne pārāk labvēlīgas dienas. Ravē, pļauj nezāles, sakārto noliktavas. Apstrādā augsni nezālainos laukos.

20. augusts. Augļu diena. Graudaugus un pākšaugus novāc sēklai. Lasa ogas, plūmes un vasaras ābolus, gurķus, tomātus, papriku un citus augļu dārzeņus un augļus. Konservē, vāra ievārījumu. Stāda zemes un avenes.

22., 23. augusts. Sakņu dienas. Novāc sīpolus, agros kartupeļus un citus sakņaugus. Stāda kokus

no konteineriem. Sēj zāli un zaļmēslojuma augus.

24., 25. augusts. Ziedu dienas. Vāc ārstniecības augus un puķu šēklas līdz 25. augusta vidum. Šīs dienas vakarā un pēcpusdienā laista un mēslo viengadīgās puķes. Abas dienas pļauj zālienu, ziemcietēm, rozēm un vasaras puķēm apgriež vecos ziedus.

26. augusts. Lapu diena. Laista augus. Sēj zāli, zaļmēslojuma augus un ātri augošus zaļumus. Dala un pārstāda rabarberus un krāšņmaugus ar izteiksmīgu lapojumu.

27. augusts. Dārza darbiem nav pārāk labvēlīga diena. Rīta pusē salaista visu, kas nepieciešams, bet dienas otro pusi labāk veltīt ravēšanai un citiem darbiem.

28. augusts. Augļu diena. Vāc augļus, ogas un augļu dārzeņus. Konservē, skābē, spiež sulu vai citādi sagatavo ražu uzglabāšanai. Novāc graudaugus un pākšaugus sēklai. Stāda zemes un avenes.

STĀRKA VĒSTIS

Vairāk meiteņu

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 5. līdz 12. augustam piedzimuši 11 mazuļi: deviņas meitenītes un divi puikas.

Meitenēm vecāki devuši vārdus Elīza Bohēma, Marija, Daniela, Annija, Emīlija, Luīze, Keita, Nellija un Patrīcija, zēniem – Adrians un Jānis Mārcis.

Jolanta Hercenberga

JŪLIJĀ MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠI

Kuldīgas novadā

Anna Altmane (1956)
Marija Sūna (1923)
Raitis Šabāns (1966)
Ligita Klāte (1965)
Milvaris Zilītis (1931)
Jānis Razgalis (1939)
Vīgo Vītols (1969)
Ināra Gindra (1941)
Ilga Levanoviča (1958)
Eleonora Slesare (1927)
Atelvins Gindra (1946)
Elza Jonuša (1938)
Berta Brūkle (1939)
Jozs Uponavičus (1950)
Imants Tauriņš (1945)

Skrundas novadā

Gerts Beholds (1919)
Maiga Amoliņa (1937)
Ausma Marija Bērziņa (1932)
Andris Ansonskis (1974)

Alsungas novadā

Gunārs Ābeļnieks (1926)
Aivars Siliņš (1947)
Albins Matulevičs (1934)
Vīgra Leismane (1958)

(Sagatavots pēc dzimtsarakstu nodaļu informācijas)

PĀRDOD

No Vācijas – **MB A CLASS**, *dīzelis*, 2600 eiro. Tālr. 28728202.

No Vācijas – **SEAT IBIZA**, 2010, 2800 eiro. Tālr. 28728202.

BMW 320, 2,0, *dīzelis*, 2004, 3100 eiro. Tālr. 29612059.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļuziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksistēmas no ražotāja. Cena no 5,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

GRAUDUS, metināmo. Tālr. 26064339.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Pārdod **MEDU** (3 l – 18 eiro), ziedputekšņus (10 eiro kg) ar piegādi mājās svētdien, 16. augustā. Tālr. 26441406.

SOJU, sojas eļļu, barības piedevas. Tālr. 29335384.

SIA *Vēvers* pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Pārdod **RUF** kokskaidu **BRIKETES** ar piegādi. Tālr. 28196838.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Apses **MALKU**. Tālr. 20081020.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms – 20 m³. Tālr. 20514042.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Skaldītu lapkoku un skujkoku **MALKU**, kravā 2–5 m³. Tālr. 29974786.

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!* Tālrunis 63324881.

PATEICĪBA

Kuldīgas pusmaratona rīcības komiteja saka milzīgu paldies pilsētas iedzīvotājiem par iniciatīvu, izveidojot ūdens dušas sacensību trasē! Paldies par atbalstu sportistiem un par sapratni pret organizatoriem, rīkojot šāda mēroga sacensības! Liels paldies par atbalstu vietējiem uzņēmējiem *Vizuālā diagnostika, Korp, Simra, Baloži&Ko, Vēvers*; sadarbības partneriem *Sportland, Dobeles dzirnavnieks, Mangaļi, Sabīles sidrs, Puratos, Ramirent, Möller auto Ventspils, Isostar*.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

MEŽUS, cirmsas, malku. Tālr. 26544462.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

Z/š **SMAIDAS** pārē **MĀJLĒPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

GAILENES, MELLEENES. Transports pie klienta. Tālr. 26284210.

GAILENES, MELLEENES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612.

ĀBOLUS (cukurīšus), plūmes, gailenes, ķiplokus. Tālr. 29765478.

VAJADŽĪGI

SIA *Bērzi plus* (41202008941) – hidrauliskā lentzāģa **OPERATORS** un **PALĪGS**. Alga pēc izpēšanas no 800 eiro. Tālr. 29568025.

SIA *Merano* (41203062748) – **AUTO-REMONTA ATSLĒDZNIEKI**. Alga no 570 eiro. Tālr. 29242556, merano.lv.

ATVAINOŠANĀS!
Atvainojos visiem kapu svētku apmeklētājiem par nenotikušajiem kapu svētku dievkalpojumiem 8. augustā Vārmes pagasta Kūlu, Dreimaņu un Spāru kapos.
Virsmācītājs
Viesturs Pirro

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbaļķus.
Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE, D kategorijas, 95. koda kursiem. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

19. augustā 10.00–12.00 Kuldīgā, PVA centrā (pasta 2. stāvā), pārdos un labos **DZIRDĒS APARĀTUS**.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

JUMTA REMONTS un maiņa, fasādes darbi, koka karkasa montāža, būvgružu aizvešana, materiālu piegāde. Tālr. 26220256.

Ēku siltināšana ar **EKOVAŅI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

BRUĢĒ, ierīko **ŽOGUS, REMONTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālr. 26953266.

Strādnieku brigāde veic ēku un palīgēku **DEMONTĀŽU**. Vajadzības gadījumā izstrādājam dokumentāciju. Tālr. 20602800.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Piedāvājam 5,5 t **EKSKAVATORA** pakalpojumus. Tālr. 26046209.

Piedāvā **TRAKTORA** pakalpojumus. Vedam granti, melnzemi, šķembas, graudus, utt. (1 krava – 15 m³). Tālr. 26046209.

Trimerē **ZĀLI**. Tālr. 20505770.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

Tīra **DZIĻURBUMS**. Tālr. 29296723.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

PIEMINEKĻI, FUTRĀĻI, SĒTĪNAS Baložu ielā 6 (blakus pastam). Tālr. 28666270.

LĪDZJŪTĪBAS

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek, Un piemiņa kā saules zieds.

/J.Silazars./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, KASPARU KALNIŅU mūžībā aizvadot.

Zaķu un Vītolu ģimene

Un atmiņas ziedēs ap viņu Baltas kā ābeles.

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Raitim Kalniņam, brāli KASPARU KALNIŅU zaudējot.

SIA *Alvos* kolektīvs

Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba, Kad dzīli, dzīli daudzēm sirdis sāp.

/O.Skuja./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību KASPARA KALNIŅA tuviniekiem, viņu pāragri zaudējot.

SIA *AB Būvniecība* kolektīvs

Un pēkšņi iestājas klusums, Un pēkšņi apstājas laiks.

/E.Sudmale./

Izsakām līdzjūtību Annikai, draugu pavadot smiltājā.

Alise, Vaira, Juris

Vēl daudz bij ņemams, dodams, mijams, Bet stunda nolikta bij dvēselei, Kad mieru rast.

/Rainis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Daci Zomerovsku, vīru mūžībā pavadot.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas kolektīvs

Tuvs cilvēks neaiziet, Viņš tikai pārstāj līdzās būt.

/S.Kaldupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Inesei Rubīnei, vīru mūžībā pavadot.

Kolēģi Kuldīgas novada bibliotēkās

Ir sāpe, kas sirdī, Ir sāpe, kas zemē, Ir sāpe, kas debesīs

Klīdz.

/J.Anmanis./

Izsakām līdzjūtību Inesei.

Dzintra, Rita, Ārija, Visvaldis, Biruta, Arnolds

Man palikuši tavi vārdi, Man palikusi tava sirds.

Un liekas, ka ikvienā zvaigznē Vēl tavas acis pretī mirdz.

/M.Jansone./

Inesīt, visdziļākā līdzjūtība, ALDI RUBĪNU mūžībā pavadot.

Kristīne, Āris, Vickopu, Pudānu, Zaueru, Vītolu ģimenes

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē Mums neiznāks ar tevi parunāt.

/I.Mežnora./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, JURĪ JĒKABSONU mūžībā pavadot.

Pēteris, Ausma

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu, Nav nākotnes, ir tikai vēju balss.

/N.Dzirkale./

Esam kopā ar Sanitu Rībeni viņas lielajās bēdās.

Viduskurzemes pamatskolas-attīstības centra kolektīvs

Vēl bija jādzīvo, Vēl jāskata bij daudzu dienu spožums Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.

Vēl daudz bij ņemams, dodams, mijams, Bet stunda nolikta bij dvēselei, Kad mieru rast.

/Rainis./

Izsakām līdzjūtību Sanitai Rībenai, dēlu mūžībā pavadot.

Mājas *Sarmas* iedzīvotāji

Paliek tavs darbīgais gājums, Tik auglīgu mūžu neizdzēs riets, Caur bērniem un mazbērniem būs turpinājums

Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.

/M.Bendrupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sandrai Rikvaldei, māti mūžībā pavadot.

Fonda *Cilvēks cilvēkam* darbinieki un iemītnieki

Izsaku līdzjūtību Inārai Stārasei, tēti aizsaulē pavadot.

Dzintra V.

Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs, Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.

/O.Rikmanis./

Līdzjūtība Inesei, brāli mūžībā pavadot.

Giljotīnas ceļa kolēģi

Lai balta saule, Zaļa zāle Un viegla zeme Smiltājā!

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ritai Kuzņecovai, no tēta atvadoties.

Rita, Sveta, Anna, Agunda, Einbergu, Solomahinu un Valteru ģimene

Saņem, labā Zemes māte, Vienu sirmu māmuliņi, Apsedz viņu silti, silti Savām skuju villainēm.

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Austrai un piederīgajiem, no mammiņas atvadoties.

Bijušie klasesbiedri

Klusiem soļiem māmuliņa Mūžam durvis aizvērusi, Ne vārdiņa nebildusi, Skumjas sirdī atstājusi.

/T.dz./

Skumju brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību ROZALIJAS BRŪDERĒS piederīgajiem, viņu mūžībā pavadot.

Kaimiņi Krasta ielā 5

+

Augusta rītausmā mūžībā aizgājusi mūsu mamma, vecmamma, vecomīte
ROZALIJA BRŪDERE (dzimusi Jonele).
Izvadīšana sestdien, 15. augustā, 15.00 Alsungas Kalnbirzes kaplīcā.
Piederīgie

VĀRDADIENAS

No 15. līdz 22. augustam

- 15. Zenta (1447), Dzeldē (3), Zelda (26)
- 16. Astra (911), Astrīda (1744)
- 17. Vineta (2789), Oļegs (9686)
- 18. Liene (5527), Helēna (1793), Elena (1911), Ellena (15), Liēna (435)
- 19. Melānija (1136), Imanta (77)
- 20. Bernhards (40), Boriss (2608), Rojs (323)
- 21. Janīna (3017), Linda (7837)
- 22. Rudīte (1475), Everts (481)

Populārākie: Linda un Oļegs.

Īpašs jauno vidū

Zenta Mertena, Kuldīgas novada muzeja apmeklētāju centra vadītāja:

– Tā kā vecākiem nebija zināms gaidāmā bērniņa dzimums un tēvs gaidījis dēlu, mani bija plānots saukt par Pēteri, bet piedzima meitiņa, un vecāki nosauca par Zentu. Vārds ir gana rets un nedzirdēts starp jauniem cilvēkiem, tāpēc iepazīstoties bieži vien nākas to atkārtot. Daudzos mans vārds rada asociācijas ar rakstnieci Zentu Mauriņu. Grūtāk bija tajā laikā, kad strādāju Vācijā, jo precīza izruna vairākas reizes bija jāatkārto, bet tik un tā mani mēdza saukt par Centu, jo tur burts Z tiek izrunāts kā C. Ar savu vārdu esmu iemācījusies sadzīvot. Skolas laikā tas nepatika – gribēju, lai labāk būtu ikdienišķāks personvārds. Taču tagad par to priecājos. Esmu no Latgales, un mana vārdadiena, 15. augusts, ir vienā dienā ar Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētkiem Aglonā, līdz ar to katru gadu savus svētkus pavadīju Aglonā. Dzīvojot Kuldīgā, uz Latgali bieži nebraucu un vārdadienu svinu mazā ģimenes vai pašu tuvāko draugu lokā. Un svētki kā svētki – kūka un šampanietis.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola)

LAIKA PROGNOZE

Vēl dažas karstas dienas

Aizvadīts vēl viens karstuma vilnis, iespējams, ne pēdējais, jo brīvdienās un nākamās nedēļas sākumā sinoptiķi sola plus 26–28 grādus. Pēc tam gan gaisa temperatūra mazināties.

Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra novērojumiem augusts gadu gaitā ir otrs siltākais mēnesis (aiz jūnija) un vasarā nokrišņiem bagātākais periods (aiz jūlija). Pagājušajā gadsimtā vissiltākais laiks augustā bijis 1939. gadā – tad mēneša vidējā temperatūra bijusi +20,2 grādi, bet šajā gadsimtā – 2002. gadā (+19).

Pašreizējās prognozes rāda, ka šis augusts nedaudz atpaliks no minētajiem rādītājiem. Šim mēnesim pieder arī visaugstākās gaisa temperatūras rekords – tas ir +37,8 grādi un fiksēts 2014. gada 4. augustā Ventspilī. Šogad laikam nepiepildīsies prognozes un netiks pārsniegti šīs vasaras karstuma rekords – 18. jūnijā Skultē +31,4 grādi.

LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis sociālajos tīklos aptaujājis ap 2500 cilvēku. Vairumam (84%) šī vasara šķitusi laba vai drīzāk laba. Arī klimatologi to vērtējot kā siltu, jo meteoroloģiskie apstākļi esot tuvu normai. Mazliet vairāk bijis nokrišņu, taču to sadalījums ir ļoti nevienmērīgs: atsevišķās vietās valdījis sausums (par to sūdzas mūspuses graudkopji), bet citviet, īpaši Ziemeļvidemē un Zemgalē, mitruma par daudz.

Sestdien un svētdien, kā arī pirmdien termometra stabiņš Viduskurzemē pakāpsies līdz +28, arī naktis būs siltas (ap +16). Pūtis lēns mainīga virziena vējš. Pārsvārā saulains laiks, mākoņaina būs pirmdiena, un vakarā Saldus un Liepājas pusē gaidāms lietus. Otrdien līs visā Kurzemē, arī trešdien dažbrīd lietais. Šajās dienās temperatūra vairs nebūs augstāka par +20.

Daina Tāfelberga

REGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Ar 1. oktobri Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums sāk apmācības profesionālās pilnveides (160 stundu) programmās:

- digitālās prasmes kokapstrādē,
- uzņēmējdarbības prasmes viesmīlībā,
- profesionālās svešvalodas prasmes ēdināšanā.

Apmācībās var iesaistīties jaunieši no 17 līdz 29 gadiem (ieskaitot), kuri nemācās un NAV NODARBINĀTI.

Mācību laikā maksā stipendiju. Pieteikties Liepājas ielā 31, Kuldīgā.

iesniedzamie dokumenti:

- iesniegums,
- izglītību apliecināošs dokuments,
- sekmju izraksts,
- personas dokumenta kopija.

Informācija pa tālr. 63324082 vai 25631181.

Latvijas Finieris

Bērza finierkluču iepirkšanas cena koklaikumā Kuldīgā, Ganību ielā 12 (Cenas ir informatīvas.) www.finieris.lv, tālr. 29126139.

Sortiments	Lobīšanas cilindru diametru grupas, cm	Nominālgarums, cena (EUR/m ³)	
		2,70 m	5,40 m
B šķiras finierkluči	14 – 15,9	18	23
	16 – 17,9	28	33
	18 – 20,9	53	58
	21 – 24,9	58	63
	25 – 29,9	63	68
	30 – 39,9	63	68
E šķiras finierkluči	> 40	58	63
	21 – 24,9	75	85
	25 – 29,9	115	120
	30 – 39,9	115	120
Brākēts papīrmalkā	6 – 70	15	
	Neatbilstošs	visas	
Ar metāla ieslēgumiem	visas	10	

Pērkam meža īpašumus, tālr. 28600122, e-pasts: lfmezs@finieris.lv.

NEPALAID GARĀM!

KULDĪGĀ

Pie Māras diķa 15.VIII 14.00–19.00 pikniks *Latvijas atspulgu meklējot*: 14.00 *Pasaku nama* programma bērniem *Brīnumu meža piedzīvojumi*, 15.00 *Pažarnieku dixi*, 16.00 māsas Legzdiņas, 17.00 Zaļā galma kapela, 18.00 Roberts Gobziņš un *Resnie putni*.

Mākslas namā 14.VIII 18.00 *Sirds un patiesības* seminārs Kuldīgā. 18.VIII 17.00 biedrības *Plecs* lekcijas vecākiem, kuri audzina zīdaiņus.

PAGASTOS

Ēdolē

Pagasta svētki. 15.VIII 11.00 atklāšana, *Kurzemes trio* koncerts, tirgus, darbnīcas, 13.30 olu ēšanas sacensības, 14.00 *Dzīve ir skaista, bet raiba kā dzeņa vēders* – ainiņas izdzīves (Ēdoles amatiereteātris, JDK *Sprigulis*), 15.00 orientēšanās sacensības, 19.00 jauniešu sētas atklāšana. 16.VIII 12.00 Dzirnauvu dārzā Krišjāņa Valdemāra piemiņas vietas atklāšana ar Friča Adamoviča izrādi *Valdemārs Ēdolē*.

Pelčos

Pils parka svētki 15.VIII 16.00–21.00 lielās koka spēles, izbraucieni pajūgā, 19.00 pikniks ar grupu *Zvaigžņu lietus*.

Rumbā

Mežvaldē 14.VIII 13.00 sporta diena.

SKRUNDĀ

Estrādē 20.VIII 15.00 Senioru svētkos grupa *Rumbas kvartets*; 29.VIII 21.00 vasaras noslēgums.

Tirgus laukumā 16.VIII 9.00–13.00 krāmu tirgus.

Kultūras nama mazajā zālē

17.–22.VIII medību trofeju izstāde. **Skrundas Klētē** 18.VIII 10.00–17.00 diena informācijai par uzņemšanu Kuldīgas biznesa inkubatorā.

Raņķos

Estrādes akmens labirintā 14.VIII 19.00 koncerts *Akmens un mūzika*: Astrīda Katkēviča (arfa), Alise Jaunbrūna (vijole), dziedātāja Daiva Porģaile.

Rudbāržos

Pagasta sporta svētki 15.VIII: 9.00 atklāšana, 9.30 sacensības, 11.00 Liepājas teātra *Maska* muzikāla izrāde bērniem, 14.00 ielu vingrotāji, 19.00 Normunda Rutuļa koncerts, diskotēka ar DJ Matīsu.

ALSUNGĀ

Laukumā pie pasta svētdienās 12.00–16.00 Suitu tirgus.

Pie Alsungas tūrisma un vēsturiskā mantojuma centra

15.VIII 11.00 un 22.VIII 11.00 rokdarbnieces Solvitas Zarupskas meistarklase. Nedēļas starplaikā darbu izstāde.

Ziedulejas estrādē 14.VIII 19.00 muzikāls uzvedums *Īsa pamācība mlēšanā*.

DRAUDZĒS

Lipaiņu baznīcai – 390

Sestdien, 15.VIII: 17.00 jauniešu pasākumi, 20.00 Tezē lūgšanas dievnamā, 21.00 jauniešu sarunas pie ugunsкура.

Svētdien, 16.VIII: 10.00 svētku dievkalpojumā kalpos Kuldīgas iecirkņa prāvests Uldis Gailītis, Lipaiņu draudzes mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevics, evaņģēlists Didzis Olte, muzicēšs Anda un Kaspars Zemīši, pēc tam pagalmā mielasts.

KAPU SVĒTKI 15. AUGUSTĀ

Kabilē: Gatviņu kapos 10.30, Kabilēs kapos 12.00.

Padurē: Nabes kapsētā 13.00, Beltes kapsētā (Ķīmalē) 14.00, Padures kapsētā 15.00.

16. augustā

Snēpelē: Kundu kapos 13.00, Centra kapos 14.00, Vindeniēku kapos 15.30, Kalnu kapos 16.30.

SPORTS

Nometnes

Kuldīgas novada sporta skolas vieglatlēti nometni aizvadījuši Īvandes muižā, bet U14 grupas volejbolistes – Skrundā. Īvandē darbojušies 30 Ilzes Stukules un Ievas Skurules audzēkņi. Strādājuši ierastajā režīmā: treniņi, radošās darbnīcas un citas aktivitātes. Skrundā volejbolistes iesaistījušās darbnīcā *Personības un komandas spēks*. Bijuši intensīvi treniņi, rīkotas personību izzinošas nodarbības utt.

Sešas medaļas

Kuldīgas šahisti Rucavā labi startējuši trenera Gedimīna Salmiņa piemiņas turnīrā, jo atveduši piecas no sešām jauniešu medaļām un vienu pieaugušo konkurencē. 43 dalībnieku vidū bijuši spēlētāji no Liepājas, Rucavas, Aizputes un Kuldīgas. Zēniem pirmo vietu izcīnījis Raivo Šteinbergs, bet trešo – Matejs Pētersons. Meitenēm pirmās trīs vietas mūsējām: Nellijai Jēkabsonei, Ancei Reihai un Vanesai Pļavarājai. Vīriešu konkurencē Viktoram Šteinbergam 3. vieta.